

BRANDON
SANDERSON

VZHŮRU
K OBLOZE

Vzhůru k obloze

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Brandon Sanderson

Vzhůru k obloze – e-kniha

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

**VZHŮRU
K
OBLOZE**

BRANDON SANDERSON

TALPRESS

Copyright © 2018 by Dragonsteel Entertainment, LLC
Jacket art copyright © 2018 by Charlie Bowater
Map and interior illustrations copyright © 2018
by Dragonsteel Entertainment, LLC

Translation © by Petr Miklica

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není dovoleno použít
nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat a šířit bez souhlasu nakladatele.

ISBN 978-80-7197-717-9 tištěná kniha

ISBN 978-80-719-7723-0 e-kniha

*Pro Karen Ahlstromovou,
která počítá všechny dny,
na něž já zapomínám.*

ZÁKLADNA
ALTA

MAPA

SPOJENÝCH JESKYNÍ VZDOROVITÝCH POD ZÁKLADNOU ALTA

SPENSINA
JESKYŇĚ

VEŘEJNÉ VÝTAHY

SOUKROMÉ VÝTAHY

← K VICIÁNŮM

VYVŘELÁ

PODZEMNÍ ŘEKA

→ K JESKYŇI
HOJNOST

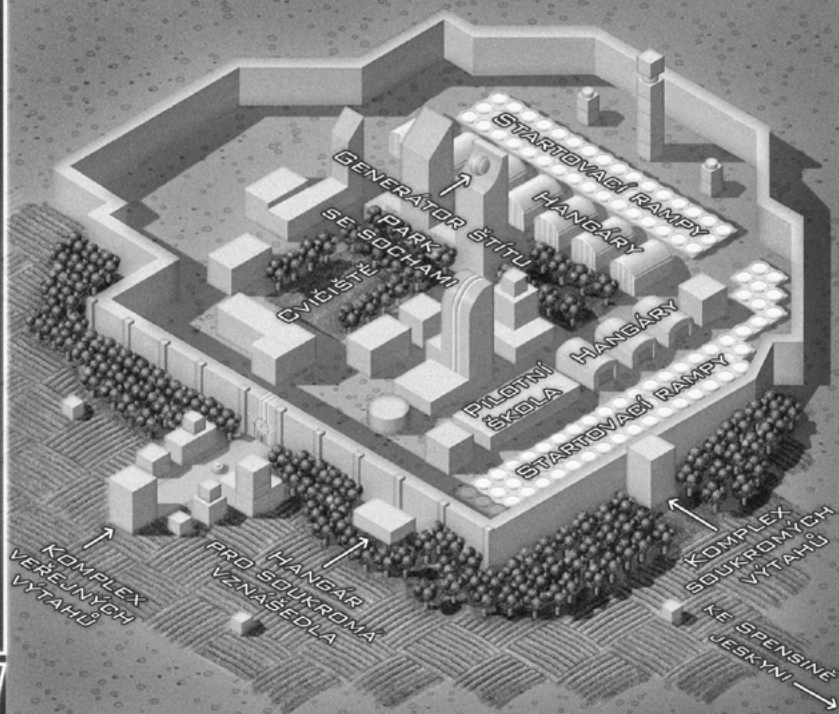
HLUBOKÉ JESKYŇĚ

JESKYŇĚ HLAVNÍ TŘÍDA

MAGMATICKÁ ŽÍLA

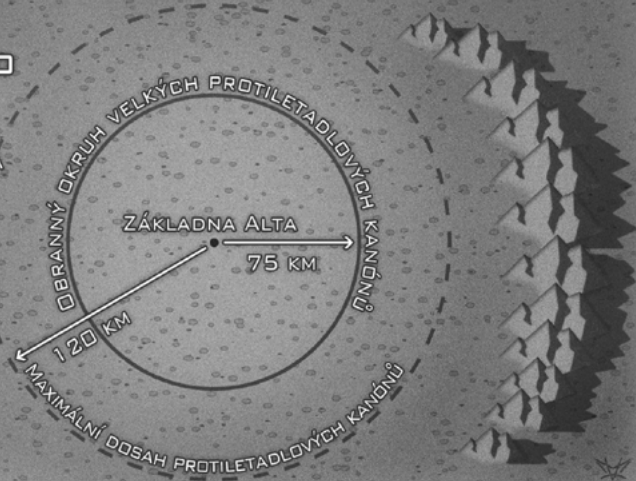
MAPA
ZÁKLADNY ALTA

MAPA

OBRANNÉHO
OKRUHU

OBKLOPUJÍCÍHO
ZÁKLADNU ALTA

PROLOG

Jen blázni vylézají na povrch. Je hloupé vystavovat se takhle nebezpečí, říkála vždycky matka. Nejenže tam téměř neustále padá smetí ze suťového pole, ale nikdy nevíte, kdy zaútočí Krellové.

Samozřejmě, že můj otec cestoval na povrch prakticky denně. Jako pilot musel. Předpokládám, že podle matčiny definice to z něj dělalo *maximálního* blázna, ale já jsem ho místo toho považovala za maximálně *odvážného*.

Přesto mě překvapilo, když po letech mého škemrání konečně souhlasil, že mě vezme s sebou.

Bylo mi pouhých sedm, ačkoliv ve svých vlastních očích jsem byla naprosto dospělá a zcela soběstačná. Spěchala jsem za otcem a nesla lucernu, která osvětlovala jeskyni plnou rubaniny. Spousta horniny v tom tunelu byla rozbitá a popraskaná, možná od bombardování Krellů. Tady dole jsem takové věci vnímala často, to když rachotilo nádobí nebo se třásla světla.

Představovala jsem si rozbité kameny jako polámaná těla svých nepřátel – roztříštěné kosti, roztřesené ruce natahující se k obloze v marném gestu *úplné a definitivní porážky*.

Byla jsem velice zvláštní holčička.

Dohnala jsem otce a on se ohlédl, a pak se usmál. Měl ten *nejhezčí* úsměv, tak sebevědomý a sebejistý, jako kdyby nikdy nemusel řešit, co o něm lidé říkají. Že je zvláštní nebo že nezapadá.

Samozřejmě, proč by se tím trápil? *Všichni* ho měli rádi. Dokonce takoví, kteří nesnášeli věci jako zmrzlinu a hraní si s mečem – do-

konce i ukňouraný malý Rodge McCaffrey – i ti měli mého otce rádi.

Chytil mě za paži a ukázal nahoru. „Další část je poněkud složitá. Zvednu tě.“

„Já to zvládnou,“ namítla jsem a vyprostila se z jeho sevření. Už jsem byla dospělá. Sama jsem si sbalila batoh a *taky* jsem doma nechala medvídku (jmenoval se přirozeně Krvavé koleno). Vycpaní medvědy byli pro děti, i kdybyste toho svého obložili cvičným pancířem vyrobeným z provázku a popraskaných kousků porcelánu.

Samozřejmě, že jsem *musela* strčit do batohu i modýlek hvězdné stíhačky. Nebyla jsem cvok. Co kdybychom se nakonec stali terčem útoku Krellů a vybombardovali by nás úkryt? A museli bychom strávit zbytek života jako uprchlíci v pustině, daleko od společnosti nebo civilizace?

Každá dívka u sebe musí mít modýlek hvězdné stíhačky, pro všechny případy.

Podala jsem otci batoh a podívala se vzhůru na trhlinu v kame-
nech. Ta díra... byla něčím zajímavá. Padalo z ní světlo, které nevy-
padalo přirozeně – bylo velmi nepodobné slabé záři našich luceren.

Povrch... obloha! Ušklíbala jsem se a začala šplhat vzhůru po příkrém svahu, který byl zčásti rubanina a zčásti pevná hornina. Ruce mi klouzaly po kamenech, které je rozdíraly, ale nebrečela jsem. Dcery hvězdných bojovníků *nepláčou*.

Dívala jsem se na tu trhlinu a připadalo mi, že je pěkných pár desítek metrů daleko. Štvalo mě, že jsem tak mrňavá. Ale každou chvíli můžu vyrůst, tak jako otec. A pak, najednou, už nebudu to nejmenší dítě v okolí. Budu se jim smát z takové výšky, že budou muset připustit, že jsem velká.

Vyšplhala jsem na vrchol jedné skály a tiše hekla. Další úchyt, na který jsem se potřebovala dostat, ležel mimo dosah. Naměřila jsem si vzdálenost. Pak jsem odhodlaně skočila. Jako správná dívka ze skupiny Vzдорovitých jsem měla srdce hvězdného draka.

Ale stejně tak i tělo sedmileté holčičky. Takže mi skok nevyšel minimálně o půl metru.

Jenže než jsem stačila padnout příliš hluboko, uchopila mě silná ruka. Otec se zasmál, držel mě teď za zadní část mého overalu, který jsem si pomalovala znaky, aby vypadal jako jeho letecká kombinéza.

Dokonce jsem si vlevo na srdce přimalovala odznak, takový, co nosil on sám – na znamení, že je pilot. Byl ve tvaru malé hvězdě stíhačky, pod kterou se nacházelo několik čar.

Otec mě vytáhl na kámen vedle sebe a pak pravou rukou aktivoval svou světelnou linku. Zařízení připomínalo kovový náramek, ale jakmile je spustil ťuknutím palce a malíčku, rozzářilo se světlem barvy taveného kovu. Dotkl se kamene nad sebou, a když se jeho ruka vrátila zpět, zůstala ve vzduchu silná svítící čára. Jako kdyby se kamene dotýkalo zářící lano. Jeho druhý konec omotal kolem mě, takže mi prošlo pod oběma podpažními, a pak ho odpojil od náramku. Záře pobledla, ale svítící provaz zůstal na místě. Omotaný kolem mě a přidržoval mě u skal.

Vždycky jsem si myslela, že světelné linky budou při doteku pálit, ale místo toho byly jen teplé. Jako objetí.

„No tak, Vývrtko,“ vyzval mě. „Zkus to znovu.“

„Já to *nepotřebuju*,“ vzdorovala jsem a škubala za bezpečnostní lano.

„Udělej ustrašenému otci radost.“

„Ustrašenému? Ty se přece ničeho nebojíš. Vždyť bojuješ s *Krelly*.“

Rozesmál se. „Radši se postavím stovce krellských lodí než tvé matce ve chvíli, kdy tě přivedu domů se zlomenou rukou, maličká.“

„*Nejsem* maličká. A jestli si zlomím ruku, můžeš mě tu nechat, dokud se neuzdravím. Budu bojovat s jeskynnými příšerami, zdivočím, budu nosit jejich kožešiny a...“

„Lez,“ nařídil mi a stále se usmíval. „S jeskynnými příšerami můžeš bojovat jindy, i když myslím, že ty jediné, co tu najdeš, mají dlouhé ocasy a přerostlé řezáky.“

Musela jsem připustit, že světelné lano je užitečné. Dokázala jsem se s jeho pomocí vydrápat vzhůru. Dosáhli jsme trhliny a otec mě vystrčil ven jako první. Chytila jsem se okraje a vydrápala se ven z jeskyně. Poprvé v životě jsem stanula na povrchu.

Všechno bylo tak *otevřené*.

Stála jsem tam, zírala s ústy dokořán a dívala se na... na to nic. Jen... jen... prostor tyčící se *vzhůru*. Žádný strop. Žádné stěny. Představovala jsem si povrch jako opravdu velkou jeskyni. Ale bylo to něco mnohem víc – a mnohem méně. Všechno naráz.

Páni.

Otec se vytáhl vzhůru za mnou a pustil se do oprašování své letecké kombinézy. Rychle jsem se na něj podívala a pak zase zpátky na oblohu. Na jeho tváři se objevil široký úsměv.

„Nemáš strach?“ zajímal se.

Upřela jsem na něj oči.

„Promiň,“ zasmál se. „Špatné slovo. Já jen, že spouště lidí nahání obloha hrůzu, Spenso.“

„Je nádherná,“ zašeptala jsem a zírala do té obrovské prázdnoty, do vzduchu, který se rozprostíral až kamsi donekonečna, kde nabíral šedivý odstín přecházející do černé.

Povrch byl jasnější, než jsem předpokládala. Naše planeta, De-tritus, byla chráněna několika vrstvami prastarého kosmického odpadu. Ten byl nakupený do *takové výšky*, že sahál dál než vzduch, snad až do *vesmíru*. Rozbité kosmické stanice, masivní kovové štíty, kusy starého kovu velké jako hory – tolik vrstev, že to vypadalo, jako kdyby se planetě odlamoval krunýř.

Nic z toho jsme nevytvořili. Nouzově jsme přistáli na téhle planetě v dobách, kdy má babička byla ještě malé děvče, a to už tu tyhle staré věci ležely. Některé z nich ještě pořád fungovaly. Například spodní vrstva – ta nejbliž planetě – obsahovala i obrovské zářící obdélníky. Už jsem o nich slyšela. Nebeská světla: obrovská plovoucí světelná tělesa, která poskytovala planetě osvětlení i teplo.

Tam nahoře byla údajně i spousta různých odpadků, zejména v té nejnižší vrstvě. Mhouřila jsem oči a snažila se něco zahlédnout, ale vesmír byl příliš daleko. Kromě dvou nejbližších nebeských světél – žádné z nich se nenacházelo přímo nad námi – jsem však viděla jen pár nejasných obrysů utopených v šedi. Světlejší a tmavší kusy.

„Krellové žijí tam nahoře?“ zeptala jsem se s očima pořád upřenými vzhůru. „Za suťovým polem?“

„Ano,“ odpověděl otec. „Prolétávají dolů skrz díry v těch vrstvách a útočí.“

„Jak nás najdou?“ zajímala jsem se. „Tam nahoře je tolik *prostoru*.“ Svět mi připadal mnohem větší, než jsem si představovala dole v jeskyních.

„Oni nějak vycítí, když se lidi shromáždí,“ vysvětloval mi otec. „Kdykoliv se obyvatelstvo v jeskyni příliš rozroste, Krellové útočí a bombardují nás.“

Před pár desetiletími bylo celé lidstvo jen součástí flotily vesmírných plavidel. Krellové nás pronásledovali až k téhle planetě a my jsme tu nouzově přistáli. Pak, abychom přežili, jsme se museli rozptýlit. Žili jsme v kmenech a každý z nich vzešel z některé z posádek těch hvězdných korábů.

Babča mi tyhle historky už mockrát vyprávěla. Tady na Detritu jsme prožili sedmdesát let, pohybovali se jeskyněmi jako kočovné kmeny a báli se shromažďovat. Až do současnosti. Teď jsme ale začali stavět hvězdné stíhačky a vytvořili pod povrchem skrytou základnu. Začali jsme proti nim bojovat.

„Kde je základna Alta?“ obrátila jsem se k otci. „Říkal jsi, že se k ní dostaneme blízko. Tohle je ono?“ ukázala jsem na nějaké podezřele vypadající skály. „Je to támhle, že jo? Chci vidět hvězdné stíhačky.“

Otec se předklonil a otočil mě o devadesát stupňů. Pak ukázal rukou: „Támhle.“

„Kde?“ Prohlížela jsem si povrch, který se prakticky skládal jen z modrošedého prachu a kamenů a byl zbrázděný krátery ze smetí popadaného ze suťového pásu. „Nevidím ji.“

„To je právě ono, Spenso. Musíme zůstat skrytí.“

„Ale vy přece bojujete, ne? Nedožví se nakonec, odkud vzlétají stíhačky? Proč tu základnu nepřestěhujete?“

„Musíme to všechno mít tady, nad Vyvřelou. To je ta velká jeskyně, co jsem ti ukazoval minulý týden.“

„Ta se všemi těmi stroji?“

Přikývl. „Uvnitř Vyvřelé jsme našli továrny a ty nám umožňují stavět lodě. Musíme být poblíž, abychom ty stroje mohli chránit, ale kdykoliv Krellové slétnou dolů, kdykoliv se nás rozhodnou bombardovat, vylétáme na mise.“

„Chráníte ostatní kmeny?“

„Je jen *jeden* kmen, na kterém mi záleží: lidstvo. Než jsme tu nouzově přistáli, byli jsme všichni součástí stejné flotily – a jednoho dne si tohle všechny kočovné kmeny zase uvědomí. Svoláme je a oni přijdou. Shromáždí se a vytvoříme město. A znovu vybudujeme civilizaci.“

„A Krellové ji nevybombardují?“ Táta chtěl odpovědět, ale já jsem mu do toho skočila: „Ne. Ne, když budeme dost silní. Ne, když se jim postavíme a budeme se bránit.“

Usmál se.

„Budu mít svou vlastní loď,“ pokračovala jsem. „Budu s ní létat jako ty. A pak si ze mě nikdo v našem kmeni nebude dělat legraci, protože budu *silnější* než oni.“

Otec se na mě chvíli díval a pak řekl: „*Proto* chceš být pilotkou?“

„Až budu pilotkou, nemůžou říkat, že jsem moc malá,“ vysvětlovala jsem. „Nikdo si nebude myslet, že jsem divná, a taky se nedostanu do problémů tím, že budu bojovat, protože *boj* bude má *práce*. Nebudou se mi posmívat a všichni mě budou mít rádi.“

Tak jako mají rádi tebe, pomyslela jsem si.

Táta neodolal a z nějakého pitomého důvodu mě objal, ačkoliv jsem jen řekla pravdu. Ale objala jsem ho taky, protože rodiče mají tyhle věci rádi. Kromě toho je to prima pocit, když můžete někoho obejmout. Možná jsem si s sebou měla vzít Krvavé koleno.

Otec zalapal po dechu. Napadlo mě, že třeba bude brečet, ale bylo to něco jiného. „Vývrtko!“ otočil se ke mně a pak ukázal k obloze.

„Podívej!“

Znovu mě ten pohled ohromil. *Je tak OBROVSKÁ*.

Táta ukazoval na něco konkrétního. Zamžourala jsem a všimla si, že kus šedočerné oblohy je tmavší než zbytek. Díra skrz vrstvy suťového pole?

V tu chvíli jsem nahlédla do nekonečna. Přistihla jsem se, že se chvěju, jako kdyby poblíž dopadla miliarda meteoritů. Viděla jsem samotný vesmír a v něm malé bílé tečky, které připomínaly špendlíkové hlavičky a tak moc se lišily od nebeských světél. Třpytily se a zdály se být nesmírně daleko.

„Co je to za světla?“ špitla jsem.

„Hvězdy,“ vysvětloval. „Létám až k suti, ale skrz ni jsem se skoro nikdy nepodíval. Je jí příliš mnoho vrstev. Vždycky jsem si kladl otázku, jestli se jednou ke hvězdám podívám.“

V jeho hlase zazněl úžas, tenhle tón jsem u něj ještě nikdy neslyšela.

„To je... ten důvod, proč lítáš?“ zajímalo mě.

Otci zjevně nezáleželo na tom, že ho ostatní členové kmene chválí. Spíš působil dojmem, že ho to přivádí do *rozpaků*.

„Dřív jsme žili tam nahoře, mezi hvězdami,“ zašeptal. „Tam patříme, ne do těchhle jeskyní. Děti, které se ti posmívají, jsou uvězněné ve skále. Jejich hlavy jsou jako ta skála, jejich srdce z ka-

mene. Upírej *svůj* zrak k něčemu vyššímu. K něčemu velkolepějšímu.“

Suť se pohnula a díra se začala zmenšovat, až jsem nakonec viděla jen jedinou hvězdu. Jasnější než ostatní.

„Chtěj dosáhnout hvězd, Spenso,“ řekl mi.

Jednoho dne *budu* hvězdná bojovnice. Budu létat tam nahoru a zase uvidím hvězdy. Jen jsem doufala, že mi táta taky nechá nějaké Krelly.

Zamžourala jsem, protože se na obloze cosi zablýsklo. Nějaký vzdálený kus odpadu, který začal žhnout, jak opouštěl suťový pás při vstupu do atmosféry. Pak začal padat další. A další. Byly jich desítky.

Otec se zachmuřil a natáhl ruku pro vysílačku – technologicky superkvalitní přístroj, který dostávali jen piloti. Zvedl jej, hranatý a robustní, k ústům. „Tady Lovce,“ promluvil. „Jsem na povrchu. Vidím pád odpadu poblíž Alty.“

„Už jsme ho zaregistrovali, Lovče,“ ozval se z vysílačky ženský hlas. „Teď nám přicházejí výsledky z radaru a... *zatroleně*. Máme tu Krelly.“

„Ke které jeskyni mají namířeno?“ zajímal se otec.

„Míří... Lovče, oni míří sem. Letí přímo na Vyvrhelou. Hvězdy, pomozte nám. Oni lokalizovali základnu!“

Otcova ruka s vysílačkou klesla.

„Máme tu velký průnik Krellů,“ pokračoval hlas té ženy ve vysílačce. „Pozor, toto není cvičný poplach. *Skrz suťové pole pronikla nesmírně velká skupina Krellů*. Všechny stíhačky ať se ihned ohlásí. Útok na základnu Alta!“

Otec mě vzal za paži. „Vezmu tě zpátky.“

„Oni tě potřebujou! Musíš jít bojovat!“

„Musím tě dostat do...“

„Dokážu se ke kmeni vrátit sama. Vždyť jsme šli těmi tunely *pořád rovně*.“

Otec se podíval zpátky na letící odpadky. „Lovče!“ promluvil ve vysílačce nový hlas. „Lovče, jsi tam?“

„Vořechu?“ oslovil ho otec, přepnul tlačítko a zvedl vysílačku. „Jsem na povrchu.“

„Měl bys promluvit s Banksem a Švihákem. Probírají, že bysme zdrhli.“

Otec potichu zaklel a stiskl na vysílačce další tlačítko. Ozval se hlas: „... nejsme ještě připravení na přímý souboj. Zničí nás.“

„Ne,“ promluvila jiná žena. „Musíme se jim postavit.“

Nějakých deset, dvanáct hlasů se pokoušelo mluvit naráz.

„Železná Pěst má pravdu,“ řekl otec do vysílačky a – což bylo pozoruhodné – všichni ostatní ztichli.

„Když dovolíme, aby bombardovali Vyvřelou, přijdeme o aparaturu,“ pokračoval otec. „Přijdeme o továrny. Přijdeme o všechno. Pokud chceme znovu vybudovat civilizaci, znovu vybudovat *svět*, musíme *se jim teď postavit!*“

Čekala jsem a ani nedýchala v naději, že když se otec zaměří na něco jiného, nepošle mě pryč. Při představě boje jsem se roztrásla, ale přesto jsem to chtěla sledovat.

„Budeme bojovat,“ promluvila nějaká žena.

„Budeme *bojovat*,“ zopakoval Vořech, muž, který už na otce promluvil před chvílí. Tátův wingman z letky. „U všech meteoritů, bude to dobrej boj. A na obloze budu lepší než ty, Lovče! Uvidíš sám, kolik jich sundám!“

Chlapíkův hlas zněl dychtivě, možná až příliš vzrušeně. Nemohl se dočkat bitvy. Okamžitě jsem si ho oblíbila.

Otec si s nimi ještě vyměnil pár slov, ale pak si stáhl světelný náramek a vrazil mi ho do rukou. „Slib mi, že půjdeš hned zpátky.“

„Slibuju.“

„Žádné toulání.“

„Neboj.“

Pak zvedl vysílačku. „Jo, Vořechu, to ještě uvidíme. Utíkám na základnu Alta. Lovec končí.“

Rozeběhl se po zaprášené zemi směrem, který mi před chvílí ukazoval. Cestou se ještě zastavil a otočil ke mně. Sundal si odznak a hodil mi ho – malý trpytivý kousíček hvězdy – a pak pokračoval v běhu ke skryté základně.

Samozřejmě, že jsem svůj slib okamžitě porušila. Vlezla jsem zpátky do trhliny, ale jen jsem se tam ukryla. S otcovým odznakem v ruce jsem pak sledovala, jak ze základny Alta vylétají k obloze hvězdné stíhačky. Přimhouřila jsem oči a všimla si tmavých lodí Krellů, které v útvaru letěly dolů proti nim.

Nakonec jsem výjimečně projevila dobrý úsudek a rozhodla se,

že raději udělám to, co mi otec řekl. S pomocí světelné linky jsem slezla dolů do jeskyně. Tam jsem si vzala batoh a vydala se tunely zpátky. Napadlo mě, že když si pospíším, stihnu dorazit ke svému kmeni včas a poslechnu si zprávy o boji na naší jediné frekvenci komunitního rozhlasu.

Jenže jsem se spletla. Cesta byla delší, než jsem si pamatovala, a já se ztratila. Takže jsem si tu slavnou bitvu tam nahoře mohla jen představovat. Tu, ve které se otec zapsal do dějin opuštěním vlastních řad a útekem před nepřítelem. Jeho vlastní letka ho na oplátku sestřelila. Než jsem se dostala zpátky, bitva skončila vítěstvím a můj otec nebyl.

A ze mě se stala dcera zbabělce.

ČÁST PRVNÍ

1

Obezřetně jsem postupovala jeskyní za nepřítelem.

Zula jsem si boty, aby neskřípaly po kamenech. Sundala jsem si i ponožky, aby mi to neklouzalo. Skála pod mýma nohama příjemně chladila a já jsem postupovala kupředu, krůček za krůčkem.

V téhle hloubce poskytovala jediné světlo mdlá záře červů, kteří se pohybovali na stropě a živili se vodou prosakující z prasklin. Člověk musel prosedět pár minut v temnotě, aby si jeho oči na tu slabou zář zvykly.

V temnotě se opět něco zavrtělo. Tam vzadu, jak jsou ty temné obrysy, musí mít nepřítel opevnění. Nehybná a skrčená jsem poslouchala, jak se nepřítel při pohybu otírá o kámen. Představila jsem si Krella: děsivého mimozemšťana s červenýma očima a v temné zbroji.

Pevnou rukou – pohybem až k uzoufání pomalým – jsem přiložila pušku k rameni, zadržela dech a vystřelila.

Odměnou mi bylo, že cíl zapištěl bolestí.

Jo!

Plácla jsem se po zápěstí a aktivovala světelnou linku – tu samou, co mi dal otec. Ožila a začala vydávat červenožlutou zář, která mě na chvíli oslepila.

Pak jsem se vydala pro svou odměnu: jeden mrtvý potkan, propíchnutý skrz naskrz.

Stíny, ve kterých má fantazie viděla nepřátelská opevnění, se ve světle ukázaly jako kameny. Můj nepřítel byl buclatý potkan a má puška na koleně vyrobený samostříl. Od toho osudového dne, co

jsem vystoupila s otcem na povrch, uplynulo devět let a půl roku, ale má představivost fungovala neustále na plné obrátky. Pomáhala mi zvládat monotónní život, mohla jsem předstírat, že dělám něco zajímavějšího než honění potkanů.

Podržela jsem mrtvého potkana za ocas. „Teď jsi poznala prudkost mého hněvu, zmařená bestie.“

Vypadá to, že ze zvláštních holčiček nakonec vyrostou zvláštní mladé ženy. Ale došlo mi, že by bylo dobré využít to všechno, kvůli čemu se mi posmívali, v okamžiku, až budu *opravdu* bojovat proti Krellům. Babča mě učila, že velký válečník musí vědět, jak se chvástat, aby mohl rozšívat strach a nejistotu do srdcí nepřátel.

Nacpala jsem si úlovek do pytle. Bylo teprve osm a na ranní lov nešlo o špatnou kořist. Stíhám ještě ulovit další?

Mrkla jsem na světelnou linku. Náramek, ve kterém se skrývala, měl hned vedle ukazatele nabití malou časomíru. 9:00. Asi čas na návrat, neměla bych zameškat *příliš* velkou část školního dne.

Přehodila jsem si pytel přes rameno, zvedla samostříl – ten jsem si vyrobila sama z odpadu, co jsem našla v jeskyních – a vydala se na cestu zpátky domů. Pohybovala jsem se podle vlastnoručně namalované mapy, kterou jsem měla v malém notýsku a kterou jsem neustále aktualizovala.

Část mého já byla smutná, že jsem tyhle tiché jeskyně musela nechat za sebou. Líbilo se mi tady. Připomínaly mi mého otce. Navíc se mi líbilo, jak... jak to tu všechno bylo prázdné. Nikdo si mě nedobíral, nikdo na mě nezíral, nikdo si o mně nic nešeptal tak dlouho, abych se musela uchýlit k obraně rodinné cti tím, že jsem do těch pitomých obličejů zabořila svou pěst.

Zastavila jsem se na křižovatce jeskyní, kde se najednou na podlaze i stropě místo kamene objevily podivné kovové vzory. Šlo o kruhové tvary popsané z obou stran nějakým vědeckým povídáním. Vždycky jsem si myslela, že jde o nějaké dávné mapy galaxie. Na vzdálenější straně dutiny trčela ze skály obrovská, starobyle vyhlížející trubka – jedna z mnoha, které rozváděly vodu mezi jeskyněmi, čistily ji a zajišťovaly, aby ji bylo možné použít k ochlazení strojů. Z jedné příruby odkapávala voda do kbelíku, který jsem tu nechala a který byl už z poloviny plný. Vydatně jsem se napila. Chladivá a osvěžující, s mírně kovovou příchutí.

O lidech, kteří to tu postavili, jsme toho moc nevěděli. Stejně tak ani o suťovém pásu, který se tu nacházel už v době, kdy na planetě nouzově přistála naše malá flotila. Muselo se jednat o lidi, protože nápisy na nejrůznějších místech, včetně stropu i podlahy téhle dutiny, byly v lidských jazycích. Ovšem jak moc s námi byli příbuzní, zůstávalo stále záhadou. Nikdo z nich tu nezůstal a ztvrdlé louže roztaveného kovu i dávné vraky na povrchu skýtaly důkazy, že si prožili svou vlastní válku.

Přelila jsem zbytek vody do polní láhve, poklepala jsem přátelsky velkou trubku rukou, vrátila kbelík na místo a pokračovala dál. Stroje jako by mě z dálky zdravily důvěrně známým duněním. Šla jsem podle zvuku a nakonec se po mé levici objevila zářící trhлина ve skále.

Prošla jsem skrz a už jsem viděla Vyvřelou. Svou domovskou jeskyni a největší z podzemních měst, ze kterých se skládalo Společství Vzдорovitých. Nacházela jsem se na vyvýšené pozici, která mi poskytovala úžasný výhled na rozlehlý skalní dóm zaplněný krabicovitými byty, vyskládanými do nepravidelných obrazců.

Sen mého otce se naplnil. Tehdy, před devíti lety, inspirovali nezkušené piloti hvězdných stíhaček svým vítězstvím nad Krelly celý národ. Desítky původně kočovných kmenů se shromáždily na jednom místě a kolonizovaly Vyvřelou i další podzemní prostory kolem ní. Každý kmen si ale dál ponechal svůj název, podle něhož bylo možné určit, na které lodi či ve které části lodi jejich předkové působili. Můj kmen se jmenoval Motorskaps – šlo o starý výraz pro *strojný tým*.

Všichni dohromady jsme si pak říkali Vzдорovití. Ten výraz jsme přebrali od naší původní vlajkové lodi *Defiant*.

Samozřejmě že takhle pohromadě jsme přitahovali pozornost Krellů. Větrceli z vesmíru byli stále odhodláni zničit lidstvo, a tak válka pokračovala a my potřebovali neustálý přísun hvězdných stíhaček a pilotů – na ochranu našeho vzkvétajícího národa.

Nad byty se tyčila válcovitá pouzdra aparatury – staré tavné pece, rafinérie a továrny, které z hlubin vysávaly roztavenou horninu a přeměňovaly ji na součástky pro výrobu hvězdných stíhaček. Aparatura byla úžasná a jedinečná. Ačkoliv různé stroje v ostatních jeskyních poskytovaly teplo, elektřinu nebo filtrovaly vodu, jen aparatura Vyvřelé byla schopna zajišťovat složitou výrobu.

Z trhliny vycházelo teplo a mně se čelo orosilo kapkami potu. Vyvřelá bylo parné místo, neustále horké a vlhké, se spoustou rafinérií, továren a kádí s řasami. A i když byla dobře osvětlená, občas uvnitř působila temným a ponurým dojmem a všechno nasvěcovalo rudooranžové světlo z rafinérií.

Opustila jsem puklinu a vydala se ke staré úložné skříňce údržby, kterou jsem kdysi objevila ve stěně. Její příklop vypadal – na první pohled – jako kterákoliv jiná část kamenného tunelu, proto byla relativně bezpečná. Trhnutím jsem ho zvedla a objevilo se pár věcí, které jsem si tu tajně schovávala. Náhradní díly k samostřílu, rezervní polní láhev a můj starý pilotní odznak po otci. Pro štěstí jsem ho pohladila a potom si uložila světelnou linku, notes s mapou a samostříl do skříňky.

Poté jsem z jedné z dutin jeskyně vytáhla mnohem primitivněji vypadající kamenný oštěp, zavřela příklop a hodila si pytel přes rameno. Nést osm potkanů naráz může být poměrně náročné, tím spíš, když jste – i v sedmnácti – majitelkou těla, které odmítá vyrůst přes 150 centimetrů.

Sešla jsem dolů, k normálnímu vchodu do jeskyně. Stáli tam dva vojáci z pozemních jednotek – které zřídkakdy vedly skutečný boj – a hlídali vstup dovnitř. Ačkoliv jsem je oba znala křestním jménem, přesto chtěli, abych se postavila stranou, a předstírali, že volají kvůli oprávnění, jestli mě mohou vpustit dovnitř. Ve skutečnosti je jen bavilo nechávat mě čekat.

Každý den. Každý zatrolený den.

Nakonec ke mně přišel Aluko a podíval se podezřívavým pohledem na můj pytel.

„Co bys tak asi čekal, že vláčím do města za kontraband?“ zeptala jsem se ho. „Oblázky? Mech? Možná pár kamenů, který nadávaly tvý mámě?“

Prohlížel si můj oštěp, jako kdyby přemýšlel, jak se mi podařilo ulovit osm potkanů tak jednoduchou zbraní. No tak ať si přemýšlí. Nakonec mi hodil pytel zpátky. „Pokračuj, zbabělče.“

Sílu. Zvedla jsem bradu. „Jednoho dne,“ promluvila jsem na něj, „uslyšíš moje jméno a slzy vděčnosti ti zalijou oči, když si vzpomeneš, jaké jsi měl štěstí, že jsi mohl asistovat dceři Lovce.“

„Radši bych zapomněl, že jsem tě vůbec kdy znal. *Pokračuj.*“

Zvedla jsem vysoko hlavu a vyrazila do Vyvřelé. Namířila jsem si to rovnou k Nádhernému rozkvětu průmyslu, což bylo jméno mé domovské čtvrti. Stihla jsem střídání směn, a tak jsem míjela dělníky v overalech nejrůznějších barev. Každá ukazovala, jaké místo zastávají ve velkém soustrojí, které udržuje Společenství Vzdrovitých – i válku proti Krellům – v chodu. Zdravotníci, opraváři, technici od kádí s řasami – muži i ženy.

Samozřejmě, že žádní piloti. Ti, kteří neměli službu, tedy byli v záloze, pobývali v hlubokých jeskyních – a ti, kteří měli službu, se nacházeli v Altě, na té samé základně, při jejíž ochraně zemřel otec. Nebyla už tajná, ale vyrostl z ní velký komplex na povrchu, ve kterém se nacházely desítky bitevních lodí společně s velitelským stanovištěm a výcvikovými zařízeními. Na té samé základně, kde zítra začnu žít i já, jakmile zvládnou test a stanu se kadetkou.

Prošla jsem pod velkou kovovou sochou Prvních občanů, vyřezanou do stěny budovy – zobrazovala ty, kteří svedli bitvu o Altu. Skupina lidí držících nástroje a mířících s nimi vzhůru k obloze v odbojných pózách a lodě, které za nimi vzlétají vzhůru a nechávají za sebou stopy roztaveného kovu. Ačkoliv výjev zobrazoval ty, kteří svedli bitvu o Altu, můj otec mezi nimi nebyl.

Další odbočka mě přivedla k našemu bytu, jedné z mnoha kostek vyrůstajících z velkého centrálního kvádru. Ta naše se zdála malá, ale pro tři lidi dostačující. Tím spíš, že jsem měla ve zvyku trávit celé dny v jeskyních, kde jsem lovila a prováděla průzkum.

Matka nebyla doma, ale našla jsem babču. Stála na střeše naší domovské krychle a válela řasové placky, které pak bude máma prodávat z kárky. S ohledem na to, co můj táta údajně provedl, byla skutečná práce pro mou matku i babču zapovězená. Proto jsme se musely živit tímhle nezvyklým způsobem.

Babča zvedla hlavu, zaslechla mě. Jmenovala se Becca Noční Stín – tohle příjmení jsem měla taky – ale i ti, kdo ji sotva znali, jí říkali babčo. Byla už prakticky slepá, o zrak přišla před pár lety a oči teď měla mléčně bílé. Nahrbená, paže jako hůlky. Ale pořád to byla nejsilnější žena, jakou jsem znala.

„No ne,“ zašvitořila, „to bude Spensa! Kolik jsi jich dnes dostala?“

„Osm!“ pochlubila jsem se a hodila svou kořist před ni. „A některý vypadají obzvlášť šťavnatě.“

„Sedni si, sedni,“ dirigovala mě babča a odšoupla stranou rohož s plackami. „Očistíme je a uvaříme! Když si pospíšíme, můžeme je připravit pro mámu, aby je ještě dnes mohla prodat, a já stihnu vydělat kůže.“

Asi jsem měla jít spíš do školy – babča na to zase zapoměla – ale ve skutečnosti, k čemu by to bylo dobré? Těch posledních pár dnů před testy studenti jen poslouchali přednášky od zástupců různých profesí, kterým se v jeskyních můžete věnovat. Já už jsem si samozřejmě vybrala, čím budu. Přijímačky pro piloty by měly být náročné, ale já i Rodge jsme se učili prakticky deset let. Určitě je zvládneme. Proč bych tedy měla poslouchat, jak je to úžasné, když někdo obsluhuje kádě s řasami, nebo co já vím co ještě?

Kromě toho jsem musela trávit spoustu času lovem, a přišla tak o značnou část výuky. Vlastně jsem ani nebyla připravená na nějaká jiná povolání. Jen jsem si dávala pozor, abych chodila na hodiny, které nějak souvisely s létáním – design a opravy lodí, matematika, válečná historie. Všechno ostatní, co jsem zvládla, představovalo vlastně jenom bonus.

Sedla jsem si a pomohla babčce stáhnout a vykuchat potkany. Pracovala po hmatu, ale čistě a efektivně.

„O kom,“ zeptala se mě se skloněnou hlavou a očima téměř zavřenýma, „bys dneska chtěla slyšet?“

„O Béowulfovi,“ vyhrkla jsem dychtivě.

„Ale, tak o králi Gótů, ano? Ne o Leifu Erikssonovi? To byl oblíbenec tvého otce.“

„Zabil draka?“

„Objevil nový svět.“

„S draky?“

Babča se rozchechtala. „S opeřeným hadem, podle některých legend, ale nemám žádnou historiku, ve které by svedli boj. Ovšem Béowulf, to *byl* mocný muž. Tvůj předek, víš to? A draka skolil až jako starý chlap. Nejprve si musel získat jméno bojem proti příšerám.“

V tichosti jsem pracovala s nožem, očišťovala potkany a pak krájela jejich maso a vkládala ho do hrnce, ve kterém se mělo dusit. Většina lidí ve městě se živila pastou z řas, vytvarovanou jako maso, takže si za potkany rádi připlatili. Skutečné maso – z dobytka nebo

z prasat chovaných v jeskyních se speciálním osvětlením a ekologickými přístroji – bylo pro každodenní stravování příliš vzácné. Proto si lidé kupovali potkany.

Líbil se mi způsob, jakým babča vyprávěla příběhy. Její hlas se ztišil, když slyšely příšery, a nabíral na síle, když jím hřímali hrdinové. Při sprádání historky o starodávném vikinském hrdinovi, jenž přišel na pomoc Dánům v časech nouze, si dala opravdu záležet. Válečník, který se nebál pochlubit se svými úspěchy. Hrdina, kterého každý miloval a který odvážně bojoval, dokonce i proti většímu a silnějšímu protivníkovi.

„A když se monstrum plazilo pryč, aby skonalo,“ pokračovala babča, „hrdina zdvihl do vzduchu celou Grendelovu paži i s ramelem jako děsivou trofej. Pomstil tak krev padlých a předvedl svým nepřátelům, jakou má cenu a jaká je v něm síla.“

Zespoda, z našeho bytu, se začaly ozývat cinkavé zvuky. Matka se vrátila. Teď jsem si toho ale nevšímala. „On mu utrhl paži,“ podivila jsem se, „jenom rukama?“

„Měl sílu,“ vysvětlovala babča, „a byl to pravý válečník. Navíc však pocházel ze starých národů, které bojovaly rukama a mečem.“ Naklonila se dopředu. „Ty budeš v boji používat hbitost obou rukou a chytrost. Jako pilotka hvězdné lodi nebudeš muset nikomu trhat paže. Už jsi prováděla cvičení?“

Obrátila jsem oči v sloup.

„Já to tušila,“ povzdechla si babča.

„Ne, netušila.“

„Zavři oči.“

Zavřela jsem oči a zaklonila hlavu, měla jsem teď obličej natočený ke stropu jeskyně, který ležel kdesi vysoko nad námi.

„Naslouchej hvězdám,“ začala babča.

„Slyším jen...“

„Naslouchej hvězdám. Představ si, že letíš.“

Povzdechla jsem si. Milovala jsem babču i její historky, ale tahle část mě vždycky nudila. Přesto jsem se snažila dělat to, co mě učila – sedět se zakloněnou hlavou a představovat si, jak letím vzhůru. Cílem bylo, aby se všechno ostatní kolem mě rozplynulo a nade mnou zůstaly jasně zářící hvězdy.

„Dělávala jsem tohle cvičení,“ ozvala se znovu potichu babča,

„se svou matkou, na lodi *Defiant*, ve strojovně. Pracovaly jsme přímo na vlajkové lodi, na bitevním plavidle, větším než celá tahle jeskyně. Jen tak jsem seděla a poslouchala hučení motorů. A ještě něčeho v pozadí. Hvězd.“

Pokusila jsem se představit si ji jako malou holčičku, celkem to pomáhalo. Se zavřenýma očima jsem téměř měla pocit, že letím. Že se zvedám vzhůru...

„My ze strojního týmu,“ pokračovala babča, „jsme byli ostatními týmy na lodi považováni za zvláštní. Dívali se na nás, jako kdybychom byli divní, ale my jsme udržovali loď v pohybu. Díky nám cestovala ke hvězdám. Prý proto, říkala matka, že jsme je slyšeli.“

Napadlo mě... jen na malý okamžik... že jsem tam venku něco zaslechla. Možná to byla jen má představivost? Vzdálený, čistý zvuk...

„I po našem nouzovém přistání tady jsme my, lidi ze strojovny, zůstali stejní,“ uzavřela to babča. „Kmen Motorskaps. Kdyby ti ostatní říkali, že jsi divná, tak proto, že si to pamatují. A možná z nás mají strach. Tohle je tvůj odkaz. Odkaz válečníků, co cestovali po obloze a na oblohu se zase *vrátí*. Poslouchej.“

Dlouze jsem vydechla, uklidnilo mě to. A ten zvuk – ať už to bylo cokoliv – utichal. Otevřela jsem oči a na malou chvíli jsem se až lekla, když jsem zjistila, že jsem zpátky na střeše, obklopená brunátnými světly Vyvřelé.

„Udržovali jsme motory,“ namítla jsem, „a udržovali loď v chodu. Co to má společného s válčením? Nebylo by lepší pálit ze zbraní?“

„Jen blázen si myslí, že zbraně jsou důležitější než strategie a pohyb!“ vysvětlovala mi babča. „Zítřka ti budu vyprávět o mistrovi Sun-c’ největším generálovi všech dob. Učil, že války se dají vyhrát, když zaujmeš správné místo a připravíš se. Nikoliv meče nebo kopí. Velký muž, ten Sun-c’. Tvůj předek, víš to?“

Usmála jsem se. Babča mi o Sunovi vyprávěla často. Její paměť možná měla slabší chvíle, ale pamatovala si každý příběh, každou historku, a dokonce i rodokmen. Jen občas zapomínala, co a kdy řekla.

„Mám radši Čingischána,“ namítla jsem.

„Tyran a zrůda,“ přikývla babča, „ale ano, ze života velkého chána se máme co učit. No, a vyprávěla jsem ti už někdy o královně Boadicee, rebelce, která se vzbouřila proti Římanům? Byla tvůj...“

„Předek?“ přerušila ji matka, která lezla po žebříku uchyceném na vnějšku budovy. „Byla to britská Keltka, matko. Béowulf Švéd, Čingischán Mongol a Sun-c' Číňan. A tohle *všechno* mají být předkové mé dcery?“

„Všechno, co nám zůstalo ze staré Země, je naším dědictvím!“ bránila se babča. „Ty, Spenso, jsi z rodové linie válečníků, která se táhne celá tisíciletí nazpět. Pravá pokrevní linie, která nás spojuje s těmi nejlepšími ze staré Země.“

Matka obrátila oči v sloup. Měla všechno, co mi scházelo – byla vysoká, krásná a klidná. Všimla si potkanů, ale pak se podívala na mě a dala si ruce v bok. „Možná je z pokrevní linie válečníků, ale dnes přijde pozdě do školy.“

„Už je ve škole,“ připomněla jí babča. „A v důležité.“

Postavila jsem se a otřela si ruce hadrem. Věděla jsem, jak Béowulf čelil příšerám a drakům... ale co takhle matce v den, kdy měl být ve škole? Bezmocně jsem pokrčila rameny.

Matka se na mě zahleděla. „Zemřel, jestli to nevíš,“ promluvila. „Béowulf při boji s tím drakem zemřel.“

„Bojoval, dokud mu zbývala poslední špetka síly!“ zahlaholila babča. „Porazil tu potvoru, i když ho to stálo život. A pak přinesl svým lidem nebývalý mír a blahobyť! Všichni největší válečníci bojovali za mír, Spenso. To si pamatuj.“

„Nebo alespoň,“ doplnila ji matka, „za ironii.“ Znovu se podívala na potkany. „Díky. Ale teď padej. Nemáte náhodou zítra testy na piloty?“

„Na testy jsem připravená,“ ohradila jsem se. „Dnes jen probírají věci, které vůbec vědět nepotřebuju.“

Matka na mě vrhla neoblomný pohled a já jsem došla k závěru, že každý velký bojovník pozná, kdy byl poražen. Vřele jsem objala babču a zašeptala: „Díky.“

„Duch hrdiny,“ odpověděla mi šeptem. „Nezapomeň cvičit. Naslouchej hvězdám.“

Usmála jsem se a vyrazila. Než jsem se vydala vstříc svému – jak jsem doufala, poslednímu – dni ve třídě, v rychlosti jsem se ještě umyla.

2

„Co kdybyste nám řekl, co děláte každý den v Hygienickém sboru, občane Alfíre?“ Paní Vmeerová, naše instruktorka pracovních studií, kývla povzbudivě hlavou směrem k muži, který stál před třídou.

Občan Alfír nevypadal tak, jak jsem si představovala příslušníka Hygienického sboru. Ačkoliv měl na sobě kombinézu a u pasu gumové rukavice, byl jinak docela hezký. Výrazná čelist, pevné ruce, přes těsný límec kombinézy mu vykukovalo ochlupení hrudníku.

Celkem bych si ho dokázala představit jako Béowulfa. Dokud nepromluvil.

„Víte, většinou se snažíme opravovat kolečka v systému,“ vysvětloval. „Čistíme to, čemu říkáme černá voda – to je většinou lidský odpad, znáte to – aby se vrátil zpátky ke zpracování, kde prochází skrz přístroje, které z něj dostávají jak vodu, tak užitečné minerály.“

„To by pro tebe bylo perfektní,“ zašeptala Dia, když se předtím naklonila ke mně. „Čistit odpad? To bys z dcery zbabělce povýšila.“

Praštit jsem ji bohužel nemohla. Nejenže to byla dcera paní Vmeerové, ale už jsem měla důtku za rvačky. Další poznámka by mi zabránila účastnit se testů, což byla hloupost. Copak oni nechtějí, aby jejich piloti byli skvělí rvačí?

Seděli jsme na podlaze v malé místnosti. Dneska žádné lavice, z nějakého důvodu je zabavil nějaký jiný instruktor. Jak jsme tak seděli na zemi a poslouchali toho člověka, připadala jsem si jako čtyřletá holčička, které čtou pohádku.

„Možná to nezní nijak oslnivě,“ pokračoval Alfír. „Ale bez Hy-

gienického sboru bychom neměli vodu. Pokud bychom neměli co pít, piloti by nemohli létat. Svým způsobem je to nejdůležitější zaměstnání v jeskyních.“

Ačkoliv mi pár podobných přednášek uniklo, dost jsem toho o nich slyšela. Na začátku týdne říkali o své práci prakticky totéž příslušníci Ventilačního sboru. O den dřív stavaři. A taky dělníci z kovárny, úklidoví pracovníci a kuchaři.

Všichni měli víceméně stejný projev. Něco v tom smyslu, že jsme všichni důležitou součástí soukolí, které bojuje proti Krellům.

„Každé zaměstnání v jeskyni je důležitou součástí soustrojí, které nás udržuje při životě,“ vysvětloval Alfir. „Nemůžeme být všichni piloti, ale žádné povolání není důležitější než ta ostatní.“

Teď bude vykládat, že musíme pochopit, kde je naše místo, a poslouchat rozkazy.

„Pokud chcete nastoupit k nám, musíte být schopní dodržovat instrukce,“ vykládal ten muž. „Musíte být ochotni odvádět svou část práce bez ohledu na to, jak nedůležitá vám může připadat. Nezapomeňte, poslušnost je vzdor.“

Chápala jsem to a do jisté míry s ním i souhlasila. Bez vody, jídla nebo hygieny by se piloti daleko nedostali.

Ale jít na takovou práci znamenalo poklid. Kde byla ta jiskra, ta energie? Měli jsme být *Vzdorovítí*. Byli jsme *válečníci*.

Když Alfir skončil, třída zdvořile zatleskala. Venku za oknem pochodovali v řadách další dělníci, pod sochami s rovnými, geometrickými tvary. Občas mi připadalo, že nejsme ani tak válečné soustrojí jako spíš hodiny, které měří, jak dlouho trvají jednotlivé směny.

Byla přestávka, studenti se zvedli a začali si povídat. Odešla jsem stranou dřív, než mohla Dia přidat další uštěpačnou poznámku. Ta holka se mě už týden snaží dostat do maléru. Došla jsem raději do zadní části třídy, kde si okamžitě po přednášce jeden ze studentů – vychrtlý zrzavý chlapec – otevřel učebnice.

„Rodgi,“ oslovila jsem ho. „Šmodrchale!“

Jeho přezdívka – volací znak, který jsme mu vybrali, když se stal pilotem – ho přiměl, aby konečně zvedl hlavu. „Spenso! Kdy ses tu objevila?“

„Uprostřed přednášky. Tys mě neviděl přicházet?“

„Zrovna jsem si v duchu procházel seznam letových schémat. *Zatroleně*. Zbývá jediný den. Nejsi nervózní?“

„Jasně, že nejsem nervózní. Proč bych byla nervózní? Mám to v *malíku*.“

„Tak to za sebe říct nemůžu,“ zasmušil se Šmodrch a zahleděl se zpátky do učebnice.

„Co to povídáš? Vždyť víš v podstatě *všechno*, Šmodrchu.“

„Asi bys mi měla spíš říkat Rodgi. Ještě jsme si přece nevysloužili volací znaky. Ne, dokud nebudeme mít za sebou testy.“

„Které *rozhodně* zvládneme.“

„Ale co když jsem nenastudoval ty správné materiály?“

„Pět základních obratových manévrů?“ zeptala jsem se.

„Zpáteční zvrtný oblouk,“ vypadlo z něj okamžitě. „Smyčka Ahlstromové, dvojitý výkrut, obchvat přes křídlo a Imbanovo stočení.“

„Výstražné limity OSV pro přetížení při různých manévrech?“

„Deset G při stoupání nebo náklonu, patnáct G při letu vpřed, čtyři G v poklesu.“

„Typ raketového motoru na stroji Poco Interceptor?“

„Jaký model?“

„Běžný.“

„A-19. Ano, já to vím, Spenso – ale co když *tyhle* otázky v testu nebudou? Co když je tam něco, co jsme se *neučili*?“

Měla jsem při jeho slovech pocit, jako by do mě někdo zasel takové malé, nenápadné semínko pochybnosti. Když jsme prováděli cvičné testy pro piloty, jejich obsah se každý rok měnil. Vždycky tam byly otázky týkající se typů motorů, součástí stíhaček i manévrů – ale prakticky tam mohlo být cokoli, co bylo součástí našeho studia.

Pár z těch hodin jsem prošvihla, ale věděla jsem, že se nemám čeho bát. *Béowulf* by se taky nebál. Sebedůvěra byla základem hrdinství.

„Ten test zvládnou skvěle, Šmodrchu,“ řekla jsem mu. „A my oba budeme ti nejlepší piloti u Obranných sil Vzdušných. Zabojujeme tak dobře, že budou Krellové vykřikovat svoje nářky k obloze, jako když stoupá kouř z hranice. Budou plakat zoufalstvím, jen když se objevíme!“

Šmodrch naklonil hlavu.

„Přeháním?“ zarazila jsem se.

„Kam na tyhle věci chodíš?“

„Přijde mi, že něco takového by řekl i Béowulf.“

Šmodrch se vrátil zpátky ke studiu a já bych pravděpodobně měla udělat totéž. Jenže část mého já už byla přesyčená učením, tou snahou dostat do mozku informace. Chtěla jsem, aby ta výzva už byla *konečně tady*.

Ten den jsme ale měli mít ještě jednu přednášku, takže jsem pořád nemohla zmizet. Poslouchala jsem, jak si ostatní studenti, zhruba dvanáct lidí, povídají, ale neodvážila jsem se jít k nim. Neměla jsem náladu snášet dnes jejich hloupost. Místo toho jsem chodila sem a tam jako zvíře v kleci. Pak jsem si ale všimla paní Vmeerové, která šla směrem ke mně – s Alfirem, chlapíkem z hygieny.

Měla na sobě jasně zelenou sukni, ale skutečným důkazem jejího postavení byl stříbrný kadetský odznak na blůze. Znamenalo to, že ona sama absolvovala test pro piloty. Z pilotní školy pak ovšem vylétěla, protože jinak by měla odznak zlatý. Vyléteť z téhle školy nebylo nic neobvyklého. Tady, ve Vyvřelé, představoval i kadetský odznak důkaz velkého úspěchu. Paní Vmeerová měla zvláštní obléčení a výsady při přidělech jídla.

Nejednalo se o špatnou učitelku – nepřistupovala ke mně o moc jinak než k ostatním studentům a zřídka se na mě mračila. Vlastně jsem ji měla svým způsobem ráda, i když její dcera byla výplodem koncentrované temnoty a nezasloužila než zabít, aby se z jejího těla mohly vyrábět lektvary.

„Spenso,“ oslovila mě paní Vmeerová. „Občan Alfir s tebou chce mluvit.“

V duchu jsem se připravila na otázku týkající se mého otce. Všichni se na něj pořád ptali. Jaké to je, žít jako dcera zbabělce? Přála bych si před tím někam utéct? Chtěla bych změnit své příjmení? Lidé, kteří se považovali za empatické, se mě na tohle ptali vždycky.

„Slyšel jsem,“ začal Alfir, „že jsi velká průzkumnice.“

Otevřela jsem ústa, abych ostře odsekla, ale pak jsem se kousla do rtu. *Cože?*

„Pohybuješ se po jeskyních,“ pokračoval, „a lovíš?“

„Hm, ano,“ přiznala jsem se. „Potkany.“

„Potřebujeme lidi jako ty,“ řekl Alfir.

„Na *hygieně*?“

„Spousta přístrojů, které obsluhujeme, je v provozu ve vzdálených jeskyních. Občas k nim podnikáme výpravy a potřebujeme na nich takhle ostrílené lidi. Pokud chceš práci, nabízím ti místo.“

Místo. Na *hygieně*?

„Budu pilotkou,“ vyhrkla jsem.

„Test pro piloty je těžký,“ promluvil Alfir a podíval se rychle na naši učitelku. „Moc lidí ho neudělá. Nabízím ti jisté místo. Test se tam dělat nemusí. Určitě o tom nechceš popřemýšlet?“

„Ne, děkuji.“

Alfir pokrčil rameny a odešel. Paní Vmeerová neřekla ani slovo, ale chvíli si mě prohlížela. Nakonec odešla přivítat další přednášející.

Opřela jsem se zády o zeď a zkřížila ruce na prsou. Byl to zvláštní zážitek. Paní Vmeerová věděla, že budu pilotkou. Proč by si měla myslet, že přijmu takovouhle nabídku? Alfir o mně nemusel nic vědět, pokud mu tedy něco neřekla, ale... Co se to dělo?

„Oni nedovolí, aby ses stala pilotkou,“ ozval se vedle mě čísi hlas.

Podívala jsem se tím směrem a – opožděně – si uvědomila, že jsem se octla vedle Dii. Tmavovlasá dívka seděla na podlaze, zády ke zdi. Proč si nepovídala s ostatními?

„Nemají na výběr,“ odpověděla jsem. „Test na pilota může dělat každý.“

„Dělat ho může každý,“ souhlasila Dia. „Ale oni rozhodnou, kdo uspěje, a není to vždycky fér. Děti Prvních občanů se tam dostanou automaticky, když se přihlásí.“

Podívala jsem se na obraz Prvních občanů na stěně. Měli jsme ho v každé třídě. Ano, věděla jsem, že jejich děti jdou do pilotní školy automaticky. Zasloužily si to, protože jejich rodiče bojovali v bitvě o Altu.

Technicky vzato tam byl i můj otec – ale na tohle jsem spoléhat nemohla. Neustále jsem ovšem poslouchala, že dobře udělaný test znamená, že každý, bez ohledu na své postavení, se do pilotní školy dostane. Obranné síly Vzдорovitých – OSV – nedbaly na to, kdo jste, pokud jste uměli létat.

„Vím, že mě nebudou brát jako dceru Prvního,“ připustila jsem.
„Ale jestli to zvládnu, dostanu se tam. Tak jako každý jiný.“

„To je právě ono, Spenso. Nedostaneš se tam, i kdyby ses rozkrájela. Slyšela jsem, jak se včera večer naši bavili. Admirálka Železná Pěst nařídila, aby tě tam nepouštěli. Snad si *opravdu* nemyslíš, že by dovolili, aby Lovcova dcera lítala pro OSV, nebo jo?“

„Ty lžeš.“ Cítila jsem, jak mi obličej rudne vztekem. Znovu se pokoušela mě naštvat, rozhodit mě.

Dia pokrčila rameny. „Uvidíš sama. Mně je to jedno, táta mi už našel místo v Administrativním sboru.“

Zaváhala jsem. Tohle nepatřilo do arzenálu jejich běžných urážek. Nebyl v tom ten zlý podtón, ta stopa pobaveného posměchu. Ona... opravdu vypadala, jako že jí to je jedno, jestli jí věřím, nebo ne.

Vydala jsem se na druhou stranu místnosti, kde se paní Vmeerová bavila se ženou ze Sboru pro údržbu kádí s řasami.

„Musíme si promluvit,“ řekla jsem jí.

„Malý moment, Spenso.“

Stála jsem tam, vetřela se do jejich rozhovoru, ruce založené na prsou. Nakonec paní Vmeerová vzdychla a odtáhla si mě stranou. „Co je, dítě?“ zeptala se. „Zvážila jsi tu laskavou Alfirovu nabídku?“

„Nařídila admirálka, že nesmím udělat test pro piloty?“

Paní Vmeerová přimhouřila oči, pak se otočila a zadívala se na svou dceru.

„Je to pravda?“ zeptala jsem se.

„Spenso,“ začala Vmeerová a podívala se na mě. „Musíš pochopit, že je to velmi citlivé téma. Pověst tvého otce je...“

„Je to pravda?“

Rty paní Vmeerové se stáhly do tenké linky, ale neodpověděla.

„Takže jsou to všechno lži?“ tlačila jsem na ni. „Všechny ty řeči o rovnosti a o tom, že u každého záleží jen na dovednostech? O tom, že si musíme najít správné místo a tam sloužit?“

„Je to složité,“ povzdechla si paní Vmeerová. Mluvila potichu. „Podívej, co kdybys ten zítřejší test vynechala a ušetřila všechny trapných okamžiků? Přijď za mnou a probereme, co bys mohla dělat. Něco méně exkluzivního. Když ne hygienu, tak co třeba pozemní jednotky?“

„Abych mohla stát celý den na stráži?“ opáčila jsem mnohem hlasitěji. „Musím lítat. Musím *ukázat*, co ve mně je!“

Paní Vmeerová si povzdychla a pak zavrtěla hlavou. „Mrzí mě to, Spenso. Ale tohle se nikdy nemělo stát. Kéž by někdo z tvých učitelů měl dost odvahy a vyvedl tě z omylu dřív, když jsi byla mladší.“

V té chvíli se kolem mě všechno začalo hroutit. Vysněná budoucnost. Pečlivě vymyšlený únik z mého stávajícího života plného posměchu.

Lži. Lži, o kterých část mého já vždycky věděla, že jsou to jen výmysly. *Samozřejmě*, že mě nenechají udělat ten test. *Samozřejmě*, že jsem byla příliš ostudná existence, než aby mě nechali létat.

Chtěla jsem zuřit. Chtěla jsem někoho praštit, něco rozbít, křičet, dokud mi z plíc nepoteče krev.

Místo toho jsem odkrácěla z místnosti, pryč od výsměšných očí ostatních studentů.

3

Hledala jsem útočiště v tichých jeskyních. Neodvážila jsem se vrátit zpátky k matce ani k babičce. Matka by bezpochyby měla radost – o manžela přišla v boji proti Krellům a věděla jsem, že se děsí, abych neměla podobný osud. Babča... ta by mi řekla, abych bojovala.

Ale s čím bojovat? Co uděláte, když vojsko nestojí o váš meč?

Připadala jsem si jako cvok. Celou tu dobu se přesvědčuju, že budu pilotkou, ale ve skutečnosti jsem nikdy neměla šanci. Mí učitelé museli strávit celá ta léta tím, že se mi tajně *smáli* za zády.

Procházela jsem neznámou jeskyní na okraji oblasti, kterou jsem prozkoumala minule, pár hodin chůze od Vyvřelé. A přesto se za mnou pořád táhly pocity studu a hněvu jako stín.

Jak jsem jen byla *pitomá!*

Došla jsem k okraji podzemního útesu a klekla si. Pak jsem aktivovala otcovu světelnou linku poklepáním dvou prstů na dlaň – náramek tyhle vibrace zaznamenal a začal zářit mnohem jasněji. Babča říkala, že jsme si je s sebou na Detritus přivezli jako vybavení, které používali průzkumníci a bojovníci původní lidské flotily. Neměla bych ho mít, ale všichni si mysleli, že se při otcově sestřelení zničil.

Přiložila jsem zápěstí ke kamenu na útesu a znovu si poklepala prsty do dlaně. Tenhle příkaz způsobil, že se energetické lano přilepilo ke kameni a propojilo můj náramek se skálou.

Poklep třemi prsty uvolnil větší množství lana. S jeho pomocí jsem přelezla římsu – s lanem v ruce – a začala se spouštět dolů. Jak-

mile jsem dosáhla nohama na zem, ťuknutím dvěma prsty jsem odlepila lano nahoře od skály a zatáhla je zpátky do krytu náramku. Netušila jsem, jak to funguje, jen že je třeba každý měsíc nebo dva přístroj nabít. To jsem dělala tajně s pomocí elektrického vedení v jeskyních.

Teď jsem se plížila jeskyní, která byla plná hub kurdi. Chutnaly hrozně, ale byly jedlé – a potkani milovali jejich výtrusy. Tohle by mohlo být kvalitní loviště. Proto jsem zhasla světlo, zaujala vyčkávací pozici a nastražila uši.

Tmy jsem se nikdy nebála. Připomínalo mi to cvičení, která mě učila babča – to, jak jsem létala ke zpívajícím hvězdám. Kdo chce být bojovník, nesmí se bát tmy. A já byla bojovnice.

Byla jsem... měla jsem být... budu pilotkou...

Podívala jsem se vzhůru a snažila se zahnat ten pocit prohry. Místo toho jsem letěla. Ke hvězdám. A znovu jsem měla pocit, že slyším, jak mě něco volá – zvuk vzdálené flétny.

Zaškrábání v mé blízkosti mě vrátilo do reality. Drápky potkana na kameni. Zvedla jsem samostříl a nechala se vést důvěrně známými pohyby. Když jsem stála dost blízko, aktivovala jsem malý paprsek světla ze světelné linky.

Potkan se v panice otočil ke mně. Prst na spoušti se mi trásl, ale nevystřelila jsem. Doprovázen škrábáním drápků se rozeběhl pryč. Záleželo na tom vůbec? Měla bych vážně pokračovat ve svém životě dál, jako kdyby se nic nestalo?

Obvykle průzkum pomáhal, abych dostala problémy z hlavy. Dnes byly bohužel stále neodbytné, jako kámen v botě. *Vzpomínáš si? Vzpomínáš, jak ti ukradli tvoje sny?*

Cítila jsem se stejně jako během těch prvních pár dnů po otcově smrti. Kdy mi ho každý okamžik, každá věc, každé slovo připomínaly. I to prázdno, co se ve mně tak náhle objevilo.

Povzdechla jsem si a pak přichytila konec světelné linky k jednomu konci samostřílu s povellem, aby přilnul k čemukoliv dalšímu, čeho se dotkne. Namířila jsem na jiný vrchol útesu a vystřelila. Zářící lano, které jako by nic nevážilo, se přilepilo ke skále. Vydrápala jsem se vzhůru, samostříl mi cestou rachotil na popruzích zavěšený na zádech.

Jako dítě jsem si představovala, že otec svou nehodu přežil. Že ho

drží jako zajatce v těchhle nekonečných, neprobádaných tunelech. A ze mě se stane postava z babčinych vyprávění. Gilgameš nebo Johanka z Arku nebo Tarzan z Greystoke. Hrdina.

Jeskyně se lehce chvěla, jako kdyby měla vztek, a ze stropu se sypal prach. Nahoře něco dopadlo na povrch.

Tohle bylo blízko, pomyslela jsem si. To už jsem vylezla tak vysoko? Vzala jsem do ruky svůj notes s nakreslenými mapami. Přece jen jsem už byla nějakou chvíli na cestě. Minimálně pár hodin. O pár jeskynň zpatky jsem si i zdřímla...

Podívala jsem se na hodinky na světelné lince. Noc se přehoupala do dalšího dne a blížilo se poledne. Byl den testu – ten se měl konat večer. Asi bych se měla vrátit. Máma s babčou už byly zvyklé, že vyrážím na výpravy, ale kdybych se nevrátila dnes, mohly by se bát. Vždyť se přece psal test.

K čertu s celým testem, pomyslela jsem si a představila si to bouření, jaké bych cítila, kdyby mě tam ani nepustili. Místo toho jsem se rozhodla pokračovat těsnou soutěskou do dalšího tunelu. V těchhle jeskyních představovala má velikost – výjimečně – výhodu.

Jeskyní se rozlehl rachot dalšího nárazu. Při takovém množství padajícího odpadu se šplhání vzhůru zdálo každopádně jako pitomost. Bylo mi to jedno. Cítila jsem se nezodpovědně. Měla jsem pocit, téměř jsem to slyšela, jako kdyby mě něco hnalo vzhůru. Šplhala jsem dál, dokud jsem nedosáhla praskliny ve stropě. Skrz ni prosvítalo světlo, ale bylo rovnoměrné, sterilně bílé, ne dostatečně oranžové. Stejně tak dovnitř pronikal suchý chladný vzduch – dobré znamení. Protlačila jsem před sebou batoh a pak se protáhla trhlinou ven do světla.

Povrch. Podívala jsem se vzhůru a znovu uviděla oblohu. Při tom pohledu se mi pokaždé tajil dech.

Vzdálené nebeské světlo ozařovalo kus země, ale já jsem stála téměř ve stínu. Nade mnou světélkovala sprška padajících odpadků. Zářící čáry, jako by někdo švihal vzduch bičem. Proletěla skrz ně formace tří hvězdných stíhaček třídy Scout. Padající odpad představovaly často kusy rozbitých lodí nebo jiné vesmírné smetí a bylo důležité se před ním chránit. Mohl zmást náš radar a zamaskovat průnik Krellů.

Postávala jsem v modrošedém prachu a dívala se vzhůru. Nechávala jsem na sebe dopadat ten úžasný pocit z oblohy, vnímala ten nezvyklý zážitek z větru ovívajícího mé tváře. Nacházela jsem se už blízko u základny Alta, kterou jsem rozeznávala v dálce, mohlo to být tak třicet minut chůze. Teď, když už Krellové věděli, kde jsme, nemělo smysl základnu skrývat. Z tajného bunkru byla rozšířena na několik velkých budov obehnaných zdí, protiletectkými zbraněmi a neviditelným štítem, který chránil komplex před odpadem.

Venku před zdí pracovaly skupinky lidí na malém proužku čehosi, co mi vždycky připadalo divné: *stromy a pole*. K čemu jim tam asi jsou? Pokouší se na té prašné zemi vypěstovat nějaké jídlo?

Neodvážila jsem se přiblížit. Strážníci by mě mohli považovat za nějakou samotářskou mrchožroutku. Přesto se mi ta výrazná zeleň polí i neoblomně se tvářící zeď kolem základny zdály něčím vzrušující. Alta jako pomník našeho odhodlání. Po tři generace žilo lidstvo na téhle planetě jako potkani a kočovníci. Ale teď už jsme se neskrývali.

Letka hvězdných lodí se vydala k Altě a já jsem udělala krok stejným směrem. *Upírej svůj zrak k něčemu vyššímu. K něčemu velkolepějšímu...*

A kam mě to dovedlo?

Hodila jsem si přes rameno batoh a samostříl a vydala se opačným směrem. V nedaleké soutěsce jsem už byla a napadlo mě, že bych mohla dalším průzkumem spojit některé ze svých map. Bohužel, když jsem tam došla, zjistila jsem, že se ústí jeskyně propadlo a je zasypané.

Nedaleko ode mě dopadl vesmírný odpad na povrch a kolem něj se rozletěla hlína a prach. Zvedla jsem hlavu a zahlédla pár malých kousků letících dolů. Měla jsem je nad hlavou, hořící kousky kovu...

A letěly přímo na mě.

Zatroleně!

Vyrazila jsem rychle zpátky, odkud jsem přišla, ale vchod do jeskyní ležel příliš daleko.

Ne. Nenenenene! Ve vzduchu to zahřmělo a já ucítila žár blížícího se smetí.

Támhle! Zahlédla jsem malou jeskyni, která ústila na povrch –

napůl prasklina, napůl vyústění chodby. Vrhla jsem se do ní, sklouzla a sjela dovnitř.

Za mnou se ozvala obrovská RÁNA a připadalo mi, jako by se roztrásla celá planeta. V rychlosti jsem aktivovala světelnou linku a připlácla v tom chaotickém pádu ruku na nějaký kámen. Trhla jsem rukou lehce vzhůru, a už jsem byla připojená světelnou linkou ke stěně. Kolem mě přeletělo pár úlomků a kamínků. Jeskyně se chvěla.

Pak všechno ztichlo. Mrkáním jsem zbavila oči prachu a zjistila, že se houpu na světelném laně uprostřed malé jeskynní prostory. Mohla mít na výšku tak deset až patnáct metrů. Batoh jsem někde ztratila a slušně si odřela ruku.

Skvělý. Opravdu skvělý, Spenso. Až sem tě zavedl ten tvůj vztek. Hekla jsem, v hlavě jsem cítila tep. Pak jsem poklepala prsty na dlaň a nechala světelnou linku pomalu odmotat. Snesla jsem se až dolů.

Žuchla jsem na zem a zalapala po dechu. V dálce byly slyšet další výbuchy, ale pomalu ustávaly.

Nakonec jsem se nějak postavila na vratké nohy a oklepala ze sebe prach. Podařilo se mi najít popruh batohu, vykukoval z hromady kamenů o kus dál. Škubla jsem za něj a pak zkontrolovala plnou láhev a mapy uvnitř. Zdály se být v pořádku.

Můj samostříl ovšem takové štěstí neměl. Ulomenou rukojeť jsem našla, ale po zbytku nebylo ani památky. Zřejmě skončil pohřbený pod hromadou suti.

Posadila jsem se na zem a opřela se o kámen. *Věděla jsem, že bych neměla chodit na povrch, když padá odpad.* Tohle jsem si prakticky *vykoledovala*.

V mé blízkosti se ozval škrábavý zvuk. Potkan? Zvedla jsem okamžitě rukojeť samostřílu, ale pak mi došlo, jak jsem pitomá. I tak jsem se přinutila vstát, přehodit si batoh přes rameno a přidat na intenzitě osvětlení. Stín uskočil do strany a já se vydala za ním. Trochu jsem kulhala. Třeba se mi podaří najít jinou cestu odsud.

Držela jsem náramek ve vzduchu a osvětlovala jeskyni. Světelná záře se tam vzadu od něčeho odrážela. Kov? Možná jedna z vodních trubek.

Vydala jsem se kupředu a mému mozku chvíli trvalo, než mu došlo, co vidí. Tam, v rohu jeskyně, ležela – obklopená suti – *loď*.

4

Hvězdná stíhačka.

Starý typ s pro mě naprosto neznámým designem. Měl širší rozpětí křídel než loď OSV tvaru nádherného W. Rovná ostrá křídla po stranách a starý, prachem zasypaný kokpit uprostřed. Rázový prstenec – ta věc, která umožňovala hvězdným stíhačkám vzlétnout – byl pohřbený v suti pod lodí, ale vypadalo to, že je celý.

Na chvíli jsem dokonce zapoměla i na test. *Lod'.*

Jak dlouho už tu byla, když se na ní nashromáždilo tolik suti a tolik prachu? Jedno křídlo bylo ohnuté téměř až na zem, zřejmě sesuvem části jeskyně, a zadní trysky vypadaly dost žalostně.

Tenhle model mi nebyl známý. Bylo to *neuvěřitelné.* Zнала jsem každý typ lodi, který používali v OSV, znala jsem z různých vyobrazení i loď Krellů. Zнала jsem obchodní loď používané kočovnými lidskými kmeny, a dokonce jsem měla nastudované i staré loď používané během prvních desetiletí po nouzovém přistání na Detritu.

Dokázala bych o každé z nich vyprávět prakticky i ze spánku a nakreslit jejich obrysy popaměti. Jenže tenhle typ jsem nikdy neviděla. Upustila jsem batoh a vylezla – opatrně – na křídlo, které bylo ohnuté dolů. Náramek mi poskytoval světlo a boty stíraly nános prachu a odhalovaly poškrábaný kovový povrch. Pravá strana lodi byla zčásti otlučená.

Musela sem spadnout, napadlo mě. Dávno.

Přelezla jsem do blízkosti kokpitu, který byl ze skla – no, pravděpodobně z taveného plastu – a jehož horní část byla překvapivě zacho-

valá. Od časů, kdy měla loď dostatek energie, aby se kokpit otevřel automaticky, uplynulo několik generací. Naštěstí jsem na očekávaném místě našla panel s ručním otevíráním. Otřela jsem prach a objevila nápis – v angličtině. Stálo tam NOUZOVÉ OTEVÍRÁNÍ KOKPITU.

Takže ta loď *byla* lidská. Musela tedy být stará. Pravděpodobně tak stará jako aparatura a suťový pás.

Trhla jsem uvolňovací pákou, ale nebylo to k ničemu. Ta věc se zasekla. Založila jsem si ruce v bok a přemýšlela, jak se dostat dovnitř. Zatím žádná sláva. Loď byla starožitnost, taková ta věc, co by patřila na podstavec Igneanského muzea lodí, kde jsme oslavovali válečníky minulosti. V kokpitu jsem neviděla žádnou kostru, takže pilot odtamtud kdysi dávno uniknul, nebo tam byl už *tak* dlouho, že se i ty kosti rozpadly v prach.

Dobře, budeme k tomu tedy přistupovat citlivě. Dokážu být citlivá. Budu *nesmírně* citlivá. Nakonec jsem taková vřdycky.

Přiřevnila jsem jeden konec své světelné linky k páce, pak jsem přešla přes horní část lodě až k suti na zadní straně, kde jsem uchytila druhý konec světelné linky k jednomu z balvanů. Tak se energie lana zcela oddělila od náramku, který přestal zářit. Lano funguje ještě tak hodinu nebo dvě po oddělení od náramkového pouzdra, ale zůstane v takové délce, v jaké se odmotá.

Lehla jsem si na záda, zapřela se o skalní stěnu a odstrčila balvan nohama dolů. Začal se kutálet dolů přes suť, a jakmile jsem zaslechla *klapnutí* z místa kokpitu, deaktivovala jsem světelnou linku klepnutím na náramek. Zářící provaz v bodech napojení na obou koncích povolil a já ho vcucla zpátky do náramku ťuknutím na jeden z konců.

Jakmile jsem byla hotová, přelezla jsem zpátky k páce, abych zjistila, že změnila polohu a starodávný kokpit se pootevřel. S posvátnou úctou jsem zvedla kryt a na obě strany se začaly sypat hromady prachu. Vnitřek vypadal mimořádně zachovale. Když jsem sklouzla do kokpitu, zjistila jsem, že sedačka je sice tuhá, ale bez známek popraskání či rozkladu.

Podobné ovládání, pomyslela jsem si a položila levačku na páku plynu a pravačku na ovládací kouli – prsty mi zapadly do drážek. Už jsem seděla v kokpitech trenažérů, ale *ve skutečné lodi* nikdy.

Sáhla jsem do kapsy a vytáhla z ní otcův odznak, který jsem si vyzvedla z úkrytu ještě dřív, než jsem se vydala do tunelů. Teď jsem

ho držela v ruce a odráželo se od něj světlo mého náramku. Cítila jsem totéž, co cítil můj otec? Ten příjemný pocit, že přesně takhle *to má být*, když seděl v kokpitu? Co by si pomyslel, kdyby věděl, že jeho dcera tráví čas honěním potkanů? Že je tady, v zaprášené jeskyni, místo aby dělala pilotní testy?

Že uhnula, místo aby bojovala?

„Já jsem neuhnula!“ vypadlo ze mě. „Neutekla jsem!“

Anebo... jo, uhnula. Ale co jiného jsem mohla dělat? Nemůžu přece bojovat proti celému systému? Jestli se samotná admirálka Železná Pěst – šéfka OSV – rozhodla, že mě tam nechce, nemohla jsem s tím nic dělat.

Zaplavil mě hněv. Rozčarování, *nenávist*. Nenávist vůči OSV za to, jak se zachovaly k mému otci, nenávist k mé matce a učitelům – ke všem dospělým, kteří mě nechali snít, i když všichni znali pravdu.

Zavřela jsem oči a téměř cítila sílu lodních trysek za sebou. Téměř jsem vnímala tah přetížení v obrátce. Aroma čistého vzduchu, který je nasáván z horní atmosféry a vháněn do kokpitu.

Přála bych si ho cítit víc než cokoliv jiného. Jenže když jsem otevřela oči, byla jsem zase zpátky v té zaprášené starožitnosti. Nikdy bych nelétala. Poslali mě pryč.

Někde vzadu v hlavě mi zašeptal nějaký hlas.

Co když je to jen zkouška?

Co když... co když chtěli vidět, co udělám? Zatroleně, co když paní Vmeerová lhala? Co když jsem utekla zbytečně – anebo, což by bylo ještě horší, jsem jen dokázala, že jsem zbabělec, tak jak to všichni říkali o mém tátovi?

Zaklela jsem a podívala se na hodinky v náramku světelné linky. Čtyři hodiny. Do testu zbývaly *čtyři hodiny*. Ale přesun sem mi trval skoro celý den. Nebylo možné, abych se dostala do Vyvřelé včas. Nebo ano?

„Chtěj až ke hvězdám, Spenso,“ zašeptala jsem.

Musela jsem to zkusit.

5

Vtrhla jsem do zkušební místnosti jako stíhačka s motory na plný výkon.

Přerušila jsem svým vpádem vysokou starší ženu v bílé admirálské uniformě. Na hlavě měla šedivé mikádo, a když jsem se ve dveřích zarazila, zamračila se na mě. Pak její oči okamžitě přeskočily k hodinám visícím na zdi.

Vteřinová ručička právě urazila poslední dílek své pouti. Bylo přesně osmnáct nula nula.

Zvládla jsem to. Byla jsem zpocená, vypadala jsem hrozně. Kombinézu jsem měla roztrženou a špinavou od prachu po svém téměř osudovém setkáním s kusem vesmírného odpadu. Ale zvládla jsem to.

Nikdo v té místnosti neřekl ani slovo. Nacházela se ve vládních budovách v centru Vyvřelé, poblíž výtahů směřujících na povrch. Byla nacpaná lavicemi a muselo tu sedět alespoň sto studentů. Nikdy mi nedošlo, že mám v jeskyních Vzдорovitých tolik sedmnáctiletých vrstevníků. A to jen těch, kteří chtěli dělat testy pro piloty.

V téhle chvíli každý z nich zíral na mě.

Držela jsem bradu nahoru a snažila se předstírat, že je všechno v pořádku. Naneštěstí byla jediná volná lavice *právě před* tou ženou se stříbrnými vlasy.

Neznám ji? Ten obličej...

Zatroleně.

To nebyla žádná nižší admirálka, ale Judy Ivansová, samotná

„Železná Pěst“. První občanka a šéfka OSV, proto jsem znala její obličej ze stovek obrazů a soch. Prakticky nejdůležitější osoba na světě.

S lehkým kulháním jsem došla dopředu a posadila se. Pokoušela jsem se skrýt svůj pocit trapnosti – i bolest. Jak jsem uháněla zpátky, absolvovala jsem několik divokých slaňování jeskyněmi a tunely s pomocí světelné linky. Mé svaly výrazně protestovaly, a jakmile jsem dosedla, sevřela mi pravou nohu křeč.

Bolestí jsem se ušklíbala a položila batoh na zem vedle židle. Jeden z asistentů ho popadl a odnesl ke stěně místnosti, protože na lavici nikdo nesměl mít nic jiného než tužku.

Zavřela jsem oči – ale pak je zase rychle otevřela, protože jsem v blízkosti zaslechla šepot známého hlasu. „A už se tu cítím jako doma.“ Šmodrch? V rychlosti jsem se rozhlédla a našla ho o pár lavic dál. Zřejmě přišel o tři hodiny dřív a pak strávil celou tu dobu obavami, že to nestihnu. Samozřejmě naprosto bezdůvodně. Dorazila jsem *minimálně* s půlvteřinovou rezervou. Mrkla jsem na něj a zase se otočila zpět. Snažila jsem se, abych nevykřikla bolestí.

„Jak už jsem říkala,“ pokračovala admirálka, „jsme na vás hrdí. Vaše práce i příprava jsou důkazem, že jste ta nejlepší a nejslibnější generace, jakou OSV kdy poznaly. Jste generace, která zdědí povrch. Povedete nás do odvážné nové éry bojů proti Krellům.“

Nezapomínejte, že tento test nemá za úkol prokázat, kdo má nějakou cenu a kdo ne. Všichni máte cenu. Abychom mohli vyslat jedinou letku pilotů, potřebujeme stovky techniků, mechaniků i dalšího podpůrného personálu. I obyčejný dělník od nádrží je účastníkem naší velké cesty za přežitím. Tryska či křídlo stíhačky se nesmí vysmívat šroubku, který je drží na místě.

Ne všichni z vás tento test zvládnou, ale už jen tím, že jste se rozhodli tu být, jste splnili má očekávání. A těm, kteří uspějí: nemohu se dočkat, až budu dohlížet na váš výcvik. Kadeti se těší mému osobnímu zájmu.“

Zamračila jsem se. Působila tak lhostejně, tak netečně. Jasně že jí na mně nesejde, i když má můj otec tak špatnou pověst.

Asistenti se chvatně pustili do rozdávání testů a Železná Pěst se postavila na okraj místnosti, poblíž pár kapitánů v lesklých uniformách. Malý chlapík v brýlích jí cosi zašeptal a pak ukázal mým směrem. Železná Pěst se na mě podívala. Koutky úst jí ostře poklesly.

Ale ne.

Rychle jsem se podívala k opačné stěně místnosti, kde postávalo pár učitelů, včetně paní Vmeerové. Když mě uviděla, zavrtěla hlavou, jakoby zklamáním. Mě ale napadlo, že si to jen sugeruji. Že prostě chtěli vidět, jestli jsem opravdu Vzdorovitá.

No ne?

Jeden z asistentů uvážlivě vytáhl test zesponu hromady a položil ho na mou lavici. Pak se přesunul dál a rozdával testy ostatním studentům v řadě. Váhavě jsem zalovila v kapse pro tužku, ale našla jsem jen otčův odznak. Z boku se ozvalo zasyčení. V rychlosti jsem se otočila ke Šmodrchovi a ten mi hodil náhradní tužku.

Díky, zahýbala jsem ústy, rozlomila pečeť na testu a pustila se do první otázky.

1. Vysvětlete čtrnáct typů řas pěstovaných v kádích na příkladech produktů, jež se z nich vyrábí, včetně nutričních hodnot každého z nich.

Žaludek se mi zhoupnul. Otázka na řasy? Ano, testy občas zahrnovaly náhodné dotazy z obecného vzdělání, ale... řasy?

Přeskočila jsem na další stránku.

2. Vysvětlete přesné podmínky požadované pro optimální růst řas, včetně – avšak nikoliv pouze – teploty, čírosti vody a hloubky kádě.

Další se týkala nakládání se splašky, stejně jako ta následující. Cítila jsem, jak mi po zádech přebíhá mráz, protože mi došlo, že všech padesát stránek obsahuje otázky týkající se kádí s řasami, splašků nebo ventilace. Každá představovala jednu z hodin, kterou jsem prošvihla, protože jsem musela na lov. Objevovala jsem se na odpoledních hodinách fyziky a dějepisu, ale na to, abych se učila všechno, jsem jednoduše neměla čas.

Znovu jsem se podívala na paní Vmeerovou, ale ta mi pohled neopětovala. Proto jsem se natáhla a vrhla kradmý pohled na test Darly Mee-Bimové. Ten měl nahoře naprosto odlišnou otázku.

1. Uvedte pět vzdušných manévřů, které byste provedli s cílem setřást loď Krellů pronásledující vás v těsné blízkosti.

Těsný looping, dvojitý nůžkový překrut, smyčka Ahlstromové, reverzní brzdný manévr a boční náklon. V závislosti na tom, jak je nepřítel blízko, jakou povahu má bojiště a co dělá můj wingman. Naklonila jsem se na druhou stranu a nakoukla do testu jiného souseda, kde jsem zahlédla slova *tryska a páka plynu*. Otázka na akceleraci a přetížení.

Ozval se hlas jednoho z asistentů, dost výrazný na to, aby jej slyšeli všichni lidi v místnosti. „Vezměte na vědomí, že nikdo sedící ve vaší blízkosti nemá stejný test, takže podvádění bude nejen potrestáno vyloučením, ale je zbytečné.“

Zhroutila jsem se do židličky a v nitru mi kypěl hněv. Tohle byl totální a naprostý podraz. Připravili si na mě speciální test, který pokrýval témata, o nichž *věděli*, že jsem je musela vynechat?

Jak jsem tam tak soptila hněvem, pár studentů vstalo a vydalo se do čela místnosti. Nemohli už přece být hotoví, nebo ano? Jeden z nich, vysoký, dobře stavěný mladík s krátkými kudrnatými vlasy a úšklebkem na tváři, podal admirálce svůj test, ve kterém bylo vyplněné pouze jeho jméno. Ukázal jí odznak – speciální odznak v modrozlaté barvě. Odznak pilota, který bojoval v bitvě o Altu.

Děti Prvních občanů, napadlo mě. Stačí jen, aby se tu objevily a zapsaly svá jména. Dostanou se do pilotní školy okamžitě. Dnes jich tu bylo šest a každé zabere volné místo mnohem tvrději pracujícím zájemcům.

Jeden po druhém členové téhle šestice opustili místnost a admirálka položila jejich nedokončené testy na stůl v přední části místnosti. U nich na počtu bodů nezáleželo. Stejně jako nezáleželo ani na mém počtu bodů.

Znovu jsem v duchu slyšela Diin hlas. *Snad si opravdu nemyslíš, že by dovolili, aby Lovcova dcera lítala pro OSV, nebo jo?*

Přesto jsem to zkusila. Naštvaná – držela jsem tužku tak pevně, že jsem ji zlomila a musela si sehnat náhradní – jsem drápala odpovědi do svého pitomého testu. Každá z těch otázek měla za cíl zlomit mou vůli. Kádě s řasami. Ventilace. Splašky. Místa, kam jsem podle nich patřila.

Zbabělcova dcera. Má štěstí, že ji jednoduše nehodíme do jedné z kádí.

Psala jsem několik hodin, emoce ve mně sváděly boj. Hněv proti naivnímu očekávání. Rozčarování proti naději. Uvědomění si reality ubíjející optimismus.

14. Vysvětlíte správný postup a procedury v případě, kdy se domníváte, že váš kolega kontaminoval kád s řasami.

Snažila jsem se, aby žádná otázka nezůstala bez odpovědi, ale u dvou třetin z nich se má odpověď omezila na: „Nevím. Zeptala bych se někoho, kdo to ví.“ Odpovídání na otázky bylo až *bolestivé*, jako kdybych už jen tou činností dokazovala, jak jsem neschopná.

Ale *nevzdala jsem to*. Nakonec se ozval zvonek oznamující konec pětihodinového časového limitu. Opřela jsem se, zatímco mi jedna asistentka vytrhla test z prstů. Dívala jsem se, jak ho odnášejí pryč.

Ne.

Admirálka Železná Pěst tam pořád stála a teď, když už byly testy odevzdané, se bavila s malou skupinkou lidí v oblecích a sukních. První občané nebo členové Národního shromáždění. O Železné Pěsti bylo známo, že je přísná, ale férová.

Vstala jsem a došla k ní. Zalovila jsem v kapse a má pěst sevřela otcův odznak. Pokorně jsem čekala, zatímco většina studentů odcházela pryč, na party na oslavu ukončení testů. Na ní se měli sejít i s těmi, kdo se rozhodli pro jiné zaměření a strávili celý den na přijímačkách na požadované pozice. Těm, kteří tenhle test nezvládnou, bude příští týden nabídnuta možnost jiné volby.

Ale dnes večer budou oslavovat všichni společně, budoucí piloti i budoucí údržbáři.

Konečně se na mě Železná Pěst podívala.

Zvedla jsem otcův odznak. „Paní,“ promluvila jsem. „Jako dcera pilota, který bojoval v bitvě o Altu, bych chtěla požádat o přijetí na pilotní školu.“

Shlédla ke mně dolů a všimla si roztrženého rukávu, špinavého obličejce a zaschlé krve, kterou jsem měla stále na ruce. Zvedla odznak z mé ruky a já jsem přestala dýchat.

„Skutečně si myslíš,“ pronesla, „že bych přijala odznak zrádce?“

Krve by se ve mně nedořezal.

„Ani ty bys ho neměla mít, děvče,“ pokračovala. „Copak se nezničil při havárii? Nebo jsi ukradla odznak někoho jiného?“

„Paní,“ odpověděla jsem sevřeným hlasem. „Při té havárii u sebe odznak neměl. Dal mi ho předtím, než naposledy vzlétl.“

Admirálka Železná Pěst se otočila k odchodu.

„Paní?“ naléhala jsem. „*Prosím*, dejte mi šanci.“

Zaváhala a mě napadlo, že o tom alespoň uvažuje. Ale ona se ke mně jen nahnula a zašeptala. „Děvče, máš vůbec *poněti*, jakou noční můrou by ses mohla stát v našich vztazích s veřejností? Kdybych ti to umožnila a pak se ukázalo, že jsi zbabělec jako on... Ne, *na téhle planetě nenajdeš důvod*, abych tě pustila do kokpitu. Buď ráda, že jsme tě vůbec vpustili do budovy.“

Měla jsem pocit, jako bych dostala políček. Dokonce jsem bolestně přivřela oči. Ta žena – jedna z mých hrdinek – se obracela k odchodu.

Popadla jsem ji za ruku a způsobila tak, že několik asistentů v blízkosti potichu heklo. Ale nepustila jsem.

„Pořád máte můj odznak,“ připomněla jsem jí. „Odznaky náležejí pilotům a jejich rodinám. Tradice...“

„Odznaky *skutečných* pilotů náležejí rodinám,“ řekla. „Ne zbabělců.“ S překvapivou silou se vytrhla z mého sevření.

Chystala se na ni skočit. Skoro jsem to *udělala*, cítila jsem v sobě stoupající žár a chlad v obličejí.

Než jsem to stačila udělat, sevřely mě ze zadu něčí paže. „Vývrtko?“ promluvil na mě Šmodrch. „Spenso! Co to *vyvádíš*?“

„Ukradla ho. Ukradla mi otcův...“ Nedořekla jsem, zatímco admirálka odcházela se skupinou svých pobočníků. Pak jsem se podvolila Šmodrchovu sevření.

„Spenso? Pojdme na tu party,“ navrhoval Šmodrch. „Můžeme si tam o tom promluvit. Jak myslíš, že jsi dopadla? Já myslím... Asi jsem dopadl hrozně. Spenso?“

Odtáhla jsem se od něj a sklouzla zpátky do lavice. Najednou jsem se cítila příliš vysílená i na to, abych se vůbec udržela na nohou.

„Vývrtko?“ promluvil na mě znovu.

„Běž si na tu party, Šmodrchu,“ špitla jsem.

„Ale...“

„Nech mě být. Prosím. Prostě... mě nech samotnou.“

Nikdy nevěděl, jak se ke mně chovat, když jsem byla taková. Tak mě chvíli obletoval a nakonec zmizel.

A já jsem v té místnosti zůstala sedět sama.

6

Hodiny ubíhaly.

Předtím byl můj vztek žhavý jako magma. Teď jsem cítila chlad. Otupělost.

Z jiné části budovy sem dolétaly ozvěny party.

Cítila jsem se opotřebovaná, hloupá a nejvíc ze všeho... prázdná. Neměla bych zlomit tužku a převracet ve vzteku lavice? Vykřikovat o pomstě svým nepřátelům? A jejich dětem? A jejich vnoučatům? Nemá se Spensa chovat takhle?

Místo toho jsem tam jen tak seděla a zírala. Pak zvuky z té party postupně začaly slábnout. Nakonec do místnosti nakoukla nějaká asistentka. „Hm, měla bys odejít.“

Seděla jsem tam dál.

„Určitě nechceš odejít?“

Budou mě odsud muset *odvléct*. Představila jsem si to – hrdinskou scénu plnou vzdoru – ale asistentka se k ničemu takovému neměla. Prostě jen zhasla a nechala mě tam, nasvícenou pouze červenooranžovou září nouzového osvětlení.

Nakonec jsem vstala a došla ke stolu v čele místnosti. Železná Pěst tam nechala – asi náhodou – ležet testy dětí Prvních občanů. Zahleděla jsem se na tu hromadu. Na každém z nich bylo napsáno jen jméno, otázky zůstaly nezodpovězené.

Vzala jsem ten, co byl nahoře, první, co mi padl do ruky. Bylo na něm jméno Jorgen Weight. Pod ním první otázka.

1. Uvedte čtyři hlavní bitvy, které zajistily nezávislost Spojených jeskyní Vzдорovitých coby prvního významného státu na Detritu.

To byla záludná otázka, protože lidi *pravděpodobně* zapomenou na střet u Unicarnu – o něm se totiž moc nemluví. Ale právě tam OSV poprvé použily stíhačky druhé designové generace, které byly tajně zkonstruovány ve Vyvřelé. Došla jsem volným krokem ke své lavici a posadila se. Pak jsem vepsala odpověď.

Posunula jsem se k další, a pak k další. Byly to dobré otázky. Nejen prostý seznam dat či součástí. Byly to otázky z matematiky týkající se bojových rychlostí. Ale většina z nich se týkala záměru, názoru i osobních preferencí. Se dvěma jsem svedla boj, když jsem se rozhodovala, jestli mám napsat, co si *myslím*, že chtějí slyšet, anebo co jsem považovala za správnou odpověď.

V obou případech jsem zůstala u druhé možnosti. Nakonec, komu by na tom záleželo?

Když jsem končila, uslyšela jsem venku mluvit nějaké lidi. Podle zvuků hovoru uklízející četa. Dávali místnosti do pořádku.

Najednou jsem si připadala hloupě. K čemu mi je, že tady sedím? Mám snad křičet a nutit nějakého ubožáka z úklidu, aby mě odsud vytáhl za vlasy? Byla jsem poražena. Každý boj vyhrát nemůžete, a když jste proti přesile, není to ostuda. Obrátila jsem test a ťukala do něj tužkou. Pořád jsem seděla víceméně ve tmě, kterou nasvěcovala jen nouzová světla.

Nakonec jsem otočila test a začala kreslit loď ve tvaru W. V hlavě se mi začala formovat šílená myšlenka. OSV nezačaly jako oficiální vojenský útvar. Původně to byla jen skupina snílků, která měla šílený nápad. Uvést do provozu aparaturu a vyrábět lodi podle starých schémat, která přežila naše nouzové přistání na téhle planetě.

Stavěli si své *vlastní* lodě.

Dveře se otevřely a vpustily dovnitř světlo. Zaslechla jsem, jak někdo položil na zem kbelík, a pak si dva lidi začali stěžovat na rozlité pití v místnosti, kde byla party.

„Za minutku jsem venku,“ zavolala jsem a dokončila svůj výkres. Přemýšlela jsem. Uvažovala. *Snila*.

„Proč jsi pořád tady, děvče?“ zeptal se mě jeden uklízeč. „Tys nechtěla jít na tu party?“

„Neměla jsem náladu na oslavy.“

„V tom testu jsi neuspěla?“ heknul.

„Nakonec se ukázalo, že je to jedno,“ odpověděla jsem. Podívala jsem se na něj, ale byl nasvícený zezadu, jenom silueta ve dveřích. „Už jste někdy...“ začala jsem. „Už jste někdy měl pocit, že vás *přinutili*, abyste byl tím, čím jste?“

„Ne. Asi jsem se k tomu spíš přinutil sám.“

Vzdychla jsem. Máma je touhle dobou kvůli mně asi vyděšená k smrti. Postavila jsem se a došla ke zdi, kam jeden z asistentů odpoledne položil můj batoh.

„Proč to tak moc chceš?“ zeptal se ten uklízeč. Nebylo v jeho hlase něco povědomého? „Být pilotem je nebezpečné. Spoustu z nich potkala smrt.“

„Necelých padesát procent je sestřeleno během prvních pěti let,“ vypadlo ze mě. „Ale ne všichni zemřou. Někteří se katapultují. Jiní spadnou, ale náraz přežijí.“

„Ano. Já vím.“

Ztuhla jsem. Pak jsem se zamračeně podívala zpátky na tu postavu. Neviděla jsem jí do obličeje, ale na prsou se mu něco blýskalo. Medaile? Odznak pilota? Přivřela jsem oči a zaregistrovala, že má sako OSV a oblekové kalhoty.

Tohle nebyl uklízeč. Ti stáli pořád venku na chodbě, slyšela jsem je, jak si jeden druhého dobírá.

Rychle jsem se postavila. Ten muž pomalu došel k mému stolu. Záře nouzového osvětlení odhalila staršího chlapíka, mohlo mu být tak padesát, s tuhým bílým knírem. Při chůzi výrazně kulhal.

Zvedl test z mé lavice a začal si ho prohlížet. „Tak proč?“ promluvil na mě. „Proč ti na tom tak záleží? Na tu nejdůležitější otázku se v těchhle testech neptají. Proč chceš být pilotka?“

Abych dokázala, co ve mně je, a vykoupila otcovo jméno. To byla má okamžitá odpověď, ale něco jiného se s ní tlouklo. Něco, co občas táta říkal a co zůstalo kdesi hluboko ve mně, občas zastíněno myšlenkami na pomstu a vykoupení.

„Protože tak člověk uvidí oblohu,“ zašeptala jsem.

Muž si povzdychl. „Sami si říkáme Vzдорovítí,“ rozpovídal se.

„To je základní ideál našeho lidu – skutečnost, že odmítáme zalézt zpátky dolů. A přesto se Železná Pěst vždycky chová překvapeně, když jí někdo vzdoruje.“ Zavrtěl hlavou a položil můj test zpátky na lavici. Pak hodil něco navrch.

Otočil se a pajdal pryč.

„Moment,“ zavolala jsem za ním. „Co jste zač?“

Zastavil se ve dveřích a světlo zvenčí mu znovu nasvítilo obličej s výrazným knírem a očima, které se zdály být... staré. „Znal jsem tvého otce.“

Moment. Tenhle hlas jsem *znala*. „Vořech?“ vyhrkla jsem. „To *jste* vy. Byl jste jeho wingman!“

„V jiném životě,“ odpověděl. „Pozitíí v sedm nula nula, budova F, místnost C-14. Dovnitř tě pustí s tím odznakem.“

Odznak? Došla jsem k lavici a našla kadetský odznak. Ležel na mém testu.

Popadla jsem ho. „Ale Železná Pěst řekla, že se nikdy do kokpitu nedostanu.“

„Já to s Železnou Pěstí domluvím. Je to *má* třída. Já mám poslední slovo, kdo v ní bude, a ani ona to nemůže změnit. Na to je příliš důležitá.“

„Příliš důležitá? Na to, aby dávala rozkazy?“

„Vojenský protokol. Když jsi tak důležitá, že velíš vojsku v bitvě, jsi současně příliš důležitá, než aby ses zabývala tím, jak si vede proviantní důstojník ve svém skladu. Uvidíš sama. Víš toho dost, soudě podle testu. Ale pořád jsou věci, které nevíš. Číslo sedmnáct máš špatně.“

„Sedmnáct...“ rychle jsem projela test. „Otázka na výraznou nerovnost sil?“

„Správná odpověď zněla: stáhnout se a počkat na posily.“

„Ne, nezněla.“

Ztuhl a já se rychle kousla do jazyka. Měla bych se hádat s člověkem, co mi právě dal *kadetský odznak*?

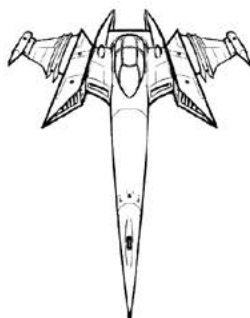
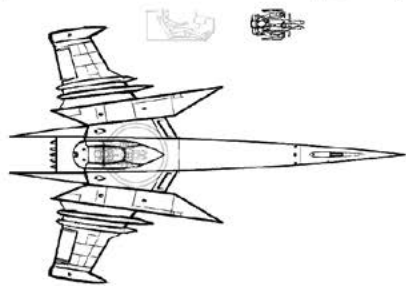
„Pustím tě na oblohu,“ řekl mi. „Ale oni tě nebudou nijak šetřit. Ani já tě nebudu šetřit. Nebylo by to fér.“

„Je *něco* fér?“

Usmál se. „Smrt ano. Bere si nás všechny stejně. V sedm nula nula. Přijď včas.“

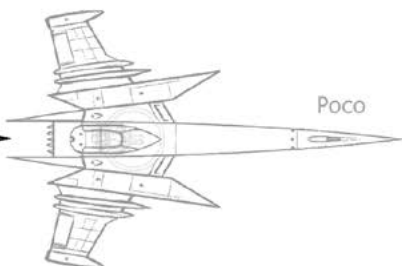
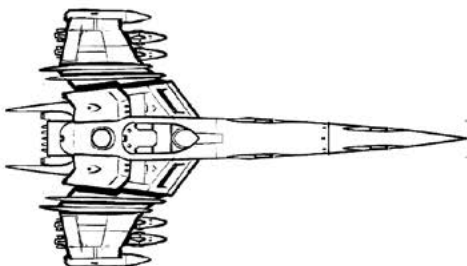
Design standardních lodí OSV 83 ODP (ODE DNE PŘISTÁNÍ)

◦ ════════════════════════ ▷ Pogo ◁ ════════════════════════ ◦

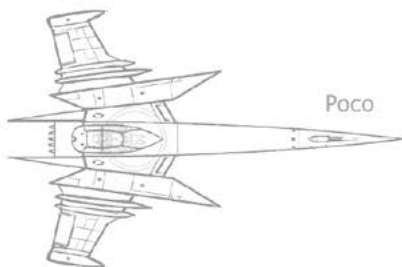
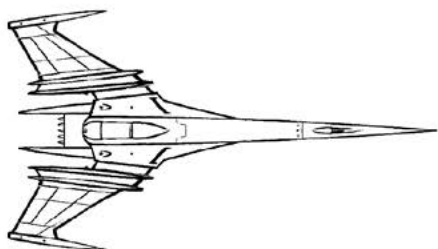

paprsková věž

◦ ════════════════════════ ▷ Largo ◁ ════════════════════════ ◦

◦ ════════════════════════ ▷ Scout ◁ ════════════════════════ ◦

**ČÁST
DRUHÁ**

7

Dveře výtahu se otevřely a já shlížela na město, které by nemělo existovat.

Alta byla především vojenská základna, takže výraz „město“ se zdál nadnesený. Ale přesto už dobrých dvě stě metrů před vlastní základnou stál komplex protkaný výtahy. Lemoval silnici vedoucí mezi obchody a domy. Skutečné město, osídlené tvrdohlavými farmáři, kteří obhospodařují proužky zeleně na jeho okraji.

Stála jsem ve velkém výtahu, který se postupně vyprazdňoval. Na prahu nového života, o kterém jsem vždycky snila. Najednou jsem cítila zvláštní nerozhodnost, jak jsem tam tak přešlapovala s pytle plným oblečení přes rameno a fantomovým pocitem matčina polibku na rozloučenou na čele.

„Ou, není to ta nejnádhernější věc, jakou jsi kdy viděla?“ ozval se za mnou čísi hlas.

Ohlédla jsem se přes rameno. Mluvila na mě dívka asi tak mého věku, ale vyšší než já, s opálenou hnědou pletí a dlouhými černými kudrnatými vlasy. Už jsem si jí všimla dřív a postřehla i její kadetský odznak. Předtím hovořila s lidmi kolem sebe a mluvila s mírným přízvukem, který jsem nedokázala dešifrovat.

„Pořád si myslím, že to nemůže být skutečný!“ pokračovala. „Myslíš si, že by to mohl být nějaký krutý žert, že si z nás chtějí vystřelit?“

„Jakou by tím získali taktickou výhodu?“ opáčila jsem.

Dívka mě popadla až příliš důvěrně za paži. „Dokážeme to. Jen se zhluboka nadechni. Natáhni ruku. Utrhni si hvězdu. Jak to říká Svatá.“

Netušila jsem, jak na tohle chování reagovat. Lidi se ke mně většinou chovali povýšeně, za ruku mě nebrali. Byla jsem tím ohromena, zatímco ona mě táhla za sebou z výtahu. Vydaly jsme se po dlouhém chodníku, který vedl napříč městem, k vlastní základně.

Radši bych šla s Rodgem, ale toho včera pozdě večer pozvali, aby jim ještě zodpověděl něco k testu, a zatím jsem netušila, co to znamenalo. Jen jsem doufala, že není v nějakém maléru.

Brzy jsme s tou dívkou procházely kolem fontány. Byla jako z pohádky, ale opravdová. Obě jsme se zastavily a zíraly. Vyprostila jsem svou paži z dívčina sevření. Část mého já se chtěla cítit dotčeně – ale ona působila tak *upřímným* dojmem.

„Ta voda vytváří hudbu,“ všimla si. „Není to ten nejúžasnější zvuk?“

„Nejúžasnější zvuk je hořekování mých nepřátel, když vykřikují mé jméno k obloze chroptícími a zmírajícími hlasy.“

Dívka se na mě podívala a naklonila hlavu. „Nechť jsou tvé hvězdy požehnány.“

„Pardon,“ vyhrkla jsem. „To je pasáž z jednoho příběhu.“ Natáhla jsem k ní ruku. Nejlepší bude s ostatními kadety dobře vycházet. „Mám volací znak Vývrtka.“

„Kimmalyn,“ odpověděla a potřásla mi rukou. „Hm, to už máme mít volací znaky?“

„Jsem šplhounka. V jaké místnosti se máš hlásit?“

„Hm...“ zalovila v kapse. „C-14? Kadetská letka B.“

„Stejně jako já.“ Takže budeme nejspíš ve stejné letce.

„Volací znak... volací znak...“ přemítala Kimmalyn. „Co bych si měla vybrat?“

„Vražedkyně?“ navrhovala jsem. „Spalovačka?“ Ne, to je asi moc matoucí. „Rozparovačka?“

„Nemohlo by to být něco míň děsivého?“

„Budeš válečnice. Potřebuješ válečnické jméno.“

„Všechno se netočí kolem války!“

„Hm, tak trochu jo – a v pilotní škole vůbec.“ Pak jsem se zarazila, protože jsem si znovu všimla přízvuku v jejím hlase. „Odkud jsi? Ty asi nebudeš z Vyvřelé.“

„Narodila jsem se a vyrostla v Hojnosti!“ Naklonila se. „Teda my jí takhle říkáme, ale ve skutečnosti tam nic neroste.“

„Hojnost,“ opakovala jsem po ní. Jeskyně někde poblíž Vyvřelé, patřila též k Lize Vzдорovitých. „Tam se usadily kmeny z posádky *Antiochu*, že?“ *Antioch* byla jedna z bitevních lodí staré flotily, ještě než nás donutili k nouzovému přistání tady na Detritu.

„Jo. Moje prababička byla zástupce proviantního důstojníka.“ Podívala se na mě. „Říkala jsi, že tvůj volací znak je Vývrtka? Nemělo by to být něco jako Hořekování nebo Požíračka očí nepřátel?“ Pokrčila jsem rameny. „Takhle mi říkával táta.“

Při těch slovech se doširoka usmála. Zatroleně, *tuhle holku* sem pustí a mě nechtějí? O co se to OSV snaží? Dávají dohromady kroužek platení?

Přiblížily jsme se k základně, skupině vysokých a přísně vyhlížejších budov obklopených zdí. Před nimi se farmy přeměnily do podoby skutečného sadu. Zastavila jsem a zjistila, že mám opět ústa dokořán. Viděla jsem ty stromy z dálky, ale zblízka mi připadaly obrovské. Skoro tři metry vysoké! Do té doby byla tou nejvyšší rostlinou, co jsem kdy viděla, houba, co mi sahala do pasu.

„Týhle vysadili hned po bitvě o Altu,“ poučovala mě Kimmalyn a naklonila se ke mně. „Na tuhle službu to chce určitě odvážné lidi, když jsou pod širým nebem, vystavení útoku Krellů.“ Podívala se s úžasem vzhůru a mě napadlo, jestli je to poprvé, co vidí oblohu.

Došly jsme ke kontrolnímu bodu ve zdi a já jsem hodila svůj odznak před strážného. Tak napůl jsem očekávala hrubé zacházení – stejné, jakého jsem se vždycky dočkala od Aluka, když jsem vcházela do Vyvřelé. Ale znuděný hlídač si jen napsal naše jména do seznamu a mávnutím ruky nás propustil. Můj první příchod do Alty se tedy obešel bez větších cirátů. Nevadí, brzy budu tak slavná, že mi bude hlídač salutovat, jen co mě uvidí.

Uvnitř jsme odpočítávaly budovy, ale pak se přidaly ke skupince dalších kadetů. Jestli jsem to pochopila správně, tak ten test zvládlo dvacet pět studentů, kteří byli rozděleni do tří výcvikových letek. Ze školy pak vyjdou jen ti nejlepší a ti budou přiřazeni do pilotní služby.

Brzy jsme s Kimmalyn dorazily do široké, jednopatrové budovy poblíž startovacích ramp. Pilotní škola. Jen tak tak jsem se dokázala udržet, abych se nerozběhla k zářícím hvězdným stíhačkám, které tu seřazené čekaly na budoucí nasazení – dnes už jsem těch pitomostí udělala dost.

Uvnitř budovy se táhly široké chodby, většina z nich zřejmě lemovaná učebnami. Kimmalyn zapištěla a rozeběhla se k jednomu z kadetů, zřejmě k někomu, koho znala. Zastavila jsem se u okna na vnější stěně, dívala se na oblohu a čekala na ni.

Ucítila jsem... neklid. Ne kvůli výcviku, ale kvůli tomuhle místu. *Je příliš velké, příliš otevřené.* Chodby o několik metrů širší než ty, které jsem znala z Vyvřelé, budovy základny směřovaly ven, místo aby byly naskládány jedna na druhé. Obloha hned nade mnou, všudypřítomná a vysoko vyklenutá. I když se mezi mnou a jí rozkládalo silové pole – téhož typu, jaký používaly hvězdné stíhačky – cítila jsem se nechráněná.

Měla jsem tu přespávat. Žít, jíst, *existovat*. To vše v otevřeném prostoru. I když jsem měla oblohu ráda, neznamenal to, že na ni chci koukat i v těch nejintimnějších okamžicích.

Musím se s tím nějak vypořádat, nařídila jsem si. *Válečník si nemůže vybrat postel; musí žehnat hvězdám, když si může vybrat bojiště.* Citace z Junmiho *Dobývání vesmíru*. Milovala jsem babčiny příběhy z téhle knihy skoro stejně jako ty o dávných Vikinzích, i když v těchhle nebylo tolik uťatých hlav.

Kimmalyn se vrátila zpátky a našly jsme naši učebnu. Zhluboka jsem se nadechla. Čas stát se pilotkou. Strčily jsme do dveří a za nimi na nás čekalo deset kokpitů.

8

Uprostřed místnosti stálo deset cvičných kokpitů, uspořádaných ve velkém kruhu směrem dovnitř. Každé robustní zařízení mělo sedadlo, ovládací panel a bylo obestavěné částí trupu. Chybělo pouze krytování. Jinak vypadaly stejně, jako kdyby je někdo demontoval z hvězdné lodě.

Jen místo špičky měl každý před sebou přichycený velký box, možná tak metr vysoký a půl metru široký. Já a Kimmalyn jsme tu byly očividně z naší letky první. Podívala jsem se na hodiny na zdi. Bylo 6:15. Poprvé ve svém životě jsem nejen přišla brzy, ale byla jsem ve třídě jako *první*.

Tedy přesněji vzato druhá, ještě ve dveřích mě předběhla Kimmalyn, aby se podívala na kokpity. „Ou! Asi jsme první. Jo, Svatá vždycky říkála: ‚Když nemůžeš přijít včas, přijď alespoň dřív, než bude pozdě.‘“

Vešla jsem do místnosti a prohlížela si cvičné kokpity. Rozložení ovládacího panelu mi bylo známé – pocházely z lodí třídy Poco, základního, i když rychlého modelu hvězdné stíhačky OSV. Otevřely se dveře a vešli další dva kadeti. Jeden z nich byl menší mladík s tmavomodrými vlasy a vypadal jako Yeongovec. Potomek někoho z posádky lodi *Yeong-Gwang* ze staré flotily, šlo víceméně o lidi z pozemské Číny či Koreje.

Modrovlasý mladík se zašklebil, rozhlédl po místnosti a hodil svůj batoh vedle mého. „Ty jo. Naše *třída!*“

Dívka, která přišla za ním, nakráčela do místnosti, jako kdyby jí

to tu patřilo. Štíhlá, sportovně vyhlížející s blond vlasy do culíku. Přes kombinézu měla bundu OSV – jen tak na volno přehozenou, jako kdyby přijela do města na výlet.

Krátce po těch dvou dorazila dívka s tetováním přes dolní čelist. Byla to Viciánka – z jeskyně Vici. Moc jsem toho o nich nevěděla, jen že byli potomky mariňáků ze staré hvězdné flotily. Viciáni měli svou vlastní kulturu a žili si sami pro sebe – ale současně se pyšnili pověstí skvělých válečníků.

Usmála jsem se na ni, ale ona se okamžitě podívala jinam a stejně tak neodpověděla, když se jí Kimmalyn drze představila. *Jak chceš*, pomyslela jsem si.

Kimmalyn z těch dalších dvou vytáhla jména i domovské jeskyně. Hoch s modrými vlasy se jmenoval Bim a opravdu šlo o Yeongovce. Jeho kmen byl na staré lodi součástí hydroponického týmu, který se usadil v nedaleké jeskyni a obhospodařoval rozlehlý komplex podzemních farem, osvětlených a udržovaných starodávným strojním zařízením. Nikdy jsem nejedla žádné jídlo z té oblasti, protože bylo vyhrazeno pro ty, kdo měli zásluhy z boje nebo ze svého pracovního oboru.

Sportovně vyhlížející dívka se jmenovala Hudiya, pocházela z Vyvřelé. Neznala jsem ji, ale tahle jeskyně byla obrovská a žila tu spousta lidí. Ještě před začátkem hodiny vstoupila do třídy vysoká dívka. Představila se jako Freyja. Hezké jméno ze severské mytologie – to jsem schvalovala. Navíc tak i trochu vypadala. I když hubená, byla současně vysoká, mohla mít tak sto osmdesát pět centimetrů, a blondaté vlasy sestřižené hodně nakrátko. Na nohou úplně nové boty, vyleštěné jako zrcadlo a se zapínáním na zlaté spony.

Takže už nás bylo šest. Ještě by měl asi někdo přibýt. Zhruba deset minut před začátkem výuky přišli do třídy společně tři mladíci. Na první pohled šlo o kamarády, protože si potichu povídali a vtipkovali. Dva z nich jsem neznala, ale ten třetí – chlapec s hnědou kůží a krátkými kudrnatými vlasy – měl dobře zapamatovatelný, hezký, až dětský obličej.

Kluk z testů, došlo mi. Syn Prvního občana, který se sem dostal bezpracně.

Skvělé. Takže k nám dali neužitečného aristokrata, jednoho z těch, co bydlí v nejhlubších – a v nejbezpečnějších – jeskyních

Vzdorovitých. Není v pilotní škole proto, že by měl nějaké dovednosti nebo schopnosti, ale jen proto, že si chce zahrát o pilotní odznak a cítit se důležitě. Podle způsobu, jakým spolu hovořili ti další dva, jsem je okamžitě odhadla na jeho kamarády. Vsadila bych cokoliv, že se sem všichni dostali bez testu, takže naše skupina kadetů mezi sebou měla *tři* lidi, kteří si tu nezasloužili být.

Vysoký hoch s dětskou tváří vešel doprostřed kruhu židli. Jak může mít kluk obličej, který si *tak* výrazně koleduje o jednu do zubů? Odkášlal si a pak hlasitě zatleskal. „Prosím o pozornost, kadeti! Tímhle způsobem chcete udělat dojem na našeho instruktora? Poflakováním a nesmyslným tlacháním? Do řady!“

Kimmalyn, necht' jsou *její* hvězdy požehnány, vyskočila a zaujala nedbalý postoj. Jeho dva kamarádíci taky popošli dopředu a postavili se, ti už působili jako vojáci o něco lepším dojmem. Všichni ostatní se na něj jen tak dívali.

„Co ti dává právo nás komandovat?“ zeptala se Hudiya, sportovně vyhlížející dívka z mé jeskyně. Stála, opírala se o zeď a ruce měla založené na prsou.

„Chci udělat dobrý první dojem na instruktora, kadetko,“ řekl Ksicht. „Napadlo tě, jak na něj zapůsobí, když sem přijde a zjistí, že čekáme v pozoru?“

Hudiya si odfrkla. „Zapůsobí? Budeme vypadat jako banda kreténů.“

Ksicht si jí nevsímal a namísto toho si prohlížel řadu tří kadetů. Při pohledu na Kimmalyn zavrtěl nevěřícně hlavou, její verze „pozoru“ zahrnovala postoj na špičkách nohou a salutování *oběma* rukama. Bylo to směšné.

„Vypadáš směšně,“ řekl jí Ksicht.

Dívčiny rysy se protáhly a její postoj se zhroutil. Okamžitě jsem pocítila vztek a potřebu se jí zastat. Tedy... měl pravdu, ale nemusel jí to říkat takhle narovinu.

„Kdo tě učil stát v pozoru?“ zeptal se Ksicht. „Jen nám budeš dělat ostudu. Tohle nedopustím.“

„Jo,“ ozvala jsem se. „Brala by ti práci, protože dělat ostudu je jasně *tvoje* parketa, Ksichte.“

Prohlédl si mě od hlavy k patě – očividně si všiml, že má pilotní kombinéza je přešitá horkou jehlou. Patřila původně otci, a aby mi padla, vyžadovalo to výrazné úpravy.

„Já tě znám, kadetko?“ zeptal se. „Vypadáš povědomě.“

„Seděla jsem na testech v přední řadě,“ odpověděla jsem, „zrovna když jsi odevzdával svůj test bez jediné zodpovězené otázky. Možná jsi mě zahlédl, když ses otočil ke zbytku třídy, aby ses přesvědčil, jak vypadají lidi, co musí opravdu *vypracovat* testy, když se chtějí někam dostat.“

Rty se mu zúžily do tenké čárky. Dotkla jsem se bolavého místa. Výborně. První krev.

„Rozhodl jsem se, že nebudu plýtvat zdroji,“ odpověděl. „Není třeba, aby někdo vyhodnocoval můj test, když už mi to místo nabídli předem.“

„Místo, který si nezasluhuješ.“

Podíval se na ostatní kadety v místnosti, kteří vše se zájmem pozorovali. Pak řekl potichu: „Podívej. Není třeba si komplikovat život. Prostě se zařaď a...“

„Zařaď?“ přerušila jsem ho. „*Pořád* se nás ještě snažíš koman-
dovat?“

„Je jasné, že budu tvůj velitel letky. Takže si radši zvykni dělat, co říkám.“

Arogantní jak supernova. „Jen proto, že ses podvodem dostal do...“

„*Nepodváděl* jsem!“

„... jen proto, že sis *koupil* místo v pilotní škole, ještě nemusíš být velitelem letky. Radši si dávej pozor. Mě bys za nepřítel mít nechtěl.“

„A co když jo?“

Zatroleně, dívat se na něj vzhůru mě štvalo. Vyskočila jsem na židli, abych v té hádce získala výškovou převahu – tímhle úkonem jsem ho zřejmě překvapila.

Naklonil hlavu. „Co...“

„Vždy útoč z pozice, která ti dává výraznou převahu!“ vysvětlila jsem mu. „Až bude po všem, Ksichte, nechám si tvůj poskvrněný a roztavený odznak jako trofej, zatímco tvá doutnající loď se stane tvou pohřební hranicí a místem posledního odpočinku pro tvé rozdrčené a polámané tělo!“

Místnost ztichla.

„No jo...“ zareagoval Ksicht. „Tak to bylo... barvitě vylíčeno.“

„Nechť jsou tvé hvězdy požehnány,“ doplnila Kimmalyn. Hudiya mi ukázala zdvižený palec, zatímco ostatní v místnosti očividně neměli tušení, co si o mně myslet.

A... možná má reakce byla přehnaná. Byla jsem zvyklá dělat scény, život mě naučil, že agresivní přístup přiměje ostatní se stáhnout. Ale bylo to tu opravdu nutné?

V té chvíli mi došla zajímavá věc. *Nikdo z těch lidí zřejmě netuší, co jsem zač.* Nevyrůstali v blízkosti mého domova, nechodili se mnou do školy. Možná slyšeli o mém otci, ale já jsem pro ně kadetka jako každá jiná.

Tady jsem nebyla sběračka potkanů ani dcera zbabělcova.

Tady jsem byla *svobodná*.

V té chvíli se otevřely dveře a na zápraží stál náš instruktor, Vořech. Na chvilku se zastavil, v jedné ruce kouřící šálek kávy, ve druhé notes s podložkou. Ve světle jsem ho poznala, vypadal stejně jako na vyobrazení Prvních občanů. Jen jeho vlasy víc zešedly a knírek mu přidával věk.

Museli jsme vypadat tak trochu jako zvěřinec. Já jsem pořád stála na sedačce svého cvičného kokpitu a tyčila se nad Ksichtem. Několik dalších kadetů se chtělo naší hádce, zatímco Kimmalyn se opět pokoušela salutovat.

Vořech se podíval na hodiny, na kterých bylo právě sedm. „Doufám, že jsem vás nevyrušil v důvěrné chvílce.“

„Hm...“ zamručela jsem, seskočila ze sedadla a pokusila se nenápadně zasmát.

„To nebyl vtip!“ štěkl Vořech. „Já nežertuji! Postavte se do řady k zadní stěně, ale všichni!“

Jeden přes druhého jsme se snažili ho poslechnout. Když jsme stáli v řadě, Ksicht bezchybně zasalutoval. Současně srazil nohy a stál v pozoru.

Vořech se na něj podíval: „Nedělej ze sebe pitomce, hochu. Tohle není základní výcvik a nejste vojíni z pozemních jednotek.“

Ksichtovi se protáhl obličej a ruka mu klesla, ale pak se alespoň vrátil do pozoru a řekl: „Hm, promiňte, pane!“

Vořech obrátil oči v sloup. „Jsem kapitán Cobb. Můj volací znak je Vořech, ale vy mi budete říkat Cobbe – anebo pane, když už to musí být.“ Prošel kolem řady, bylo vidět, jak kulhá. „Pravidla téhle

třídy jsou prostá. Já učím. Vy se učíte. Všechno, co do tohoto procesu nepatří, vás jednoho dne zřejmě bude stát život.“ Zastavil se v místě, kde jsem vedle Ksichta stála já. „Včetně flirtování.“

Zamrazilo mne. „Pane! Já jsem ne...“

„Stejně tak i odmlouvání! Jste teď v pilotní škole, necht' vám hvězdy pomáhají. Čtyři měsíce výcviku. Jestli se vám podaří dojít až do konce a nenechat se vyhodit nebo sestřelit, tak jste prošli. Toť vše. Nejsou tu žádné testy. Žádné známky. Jen vy v kokpitu, v němž mě budete přesvědčovat, abych vás tam nechal. Jsem ta jediná autorita, která je pro vás důležitá.“

Čekal na to, jak zareagujeme. A my jsme všichni moudře mlčeli.

„Většina z vás to nezvládne,“ pokračoval. „Čtyři měsíce vám možná nepříjdu jako dlouhá doba, ale bude to pro vás jako věčnost. Někteří z vás vypadnou kvůli stresu a další zabijí Krellové. Obvykle je to tak, že z desetičlenné letky nakonec absolvuje jako pilot jeden kadet, možná dva.“ Zastavil se na konci řady, kde stála Kimmalyn a kousala se do rtu.

„Co se týče téhle party...“ pokračoval Cobb, „divil bych se, kdyby to někdo z vás zvládl.“ Odkulhal směrem od nás a postavil si kávu na malý stolek v přední části místnosti. Pak se chvíli prohraboval ve svém bloku. „Který z vás je Jorgen Weight?“

„Já, pane!“ ozval se Ksicht a postavil se ještě víc zpříma.

„Skvělé. Jsi velitel letky.“

Zalapala jsem po dechu.

Cobb se na mě podíval, ale neříkal nic. „Jorgene, budeš potřebovat dva asistenty. Do konce dne chci jejich jména.“

„Mohu vám je říct hned, pane,“ zareagoval Jorgen a ukázal na své dva kamarádíčky – jeden byl menší, druhý vyšší. „Arturo a Nedd.“

Cobb si cosi zaznamenal do notesu. „Výborně. Všichni si vyberte místo. Budeme...“

„Moment,“ ozvala jsem se. „To je všechno? Takhle se vybírá velitel letky? To se ani nepřesvědčíte, co umíme?“

„Zvolte si místa, kadeti,“ opakoval Cobb a ignoroval mě.

„Ale...“ pokračovala jsem.

„Kromě kadetky Spensy,“ dodal, „která se mnou místo toho půjde na chodbu.“

Kousla jsem se do jazyka a vyklopýtala na chodbu. Asi jsem